

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 gld. na leto.

Letnik X.

V Ljubljani, septembra 1893.

9. zvezek.

Angeljska nedelja.

Nevarni kraji.

Glej! jaz pošljem svojega angelja,
da hodi pred teboj in te varuje na
potu. II. Mojz. 23, 20.

A. 1. Visoke gore se nahajajo po svetu in ljudje iz mesta in daljnih krajev jih radi obiskujejo, dasi je mnogokrat nevarno za zdravje in življenje. Solčava, gorati kraj na kranjsko-štajerski meji, je mnogo obiskovana od daljnih popotnikov ali veseljakov. Pa ima grozne prepade in strme višine, med katerimi so napeljene brvi od enega vrha na drugega. In popotnik mora imeti dobre možgane, drugače se mu zmoti, pa se prevrže v globočino, da je nesrečen za čas in lahko tudi za večnost, ker nagla in nesprevidena smrt menda redko katerega v nebesa pripelja. Zato nas dobra mati, sv. katoliška cerkev, opominja Boga prositi, naj nas varuje take smrti: *Nagle in nesprevidene smrti — reši nas, o Gospod!*

2. Ali so pa samo ondi nevarnosti? Ali te nesreča čaka samo na visokih gorah, nad globokimi prepadi, na neizmernem morju? O ne! Sv. Anton puščavnik je videl ves svet z zanjkami prepreden; ker nevarnosti za dušo in telo se povsod nahajajo. Da bi se pa mi popotniki in tujei ne pobili, da bi se ne pogubili v tolikih nevarnostih, nam je mili nebeški Oče oskrbel zvedenega vodnika, mogočnega branitelja, ki nas brani na vseh naših nevarnih potih. Saj tako govori Gospod Bog sam: *Glej! jaz pošljem svojega angelja, da hodi pred teboj, in te varuje na potu.* (II. Mojz. 23, 20.)

3. Teh nebeških vodnikov god — angeljev varuhov — praznujemo danes; pa jih bomo tedaj pristrčno častili in se jim goreče priporočevali, ako spoznamo, na kako nevarnih potih da hodimo. Zato vam mislim danes razodeti: nevarne kraje v našem življenju.

B. — Že mnogokrat smo slišali nesrečneže zdihovati: „Oj, da bi bil vedel, da me bo tam velika nesreča zadela, ne bil bi šel tje.“ Ali zdaj je že prepozno; prej je treba vedeti in poznati kraj nesreče in nevarnosti, dokler se ga moreš še izogniti in nesreči uiti. — Čujte me, ljubi poslušalci! kraj nesreče in nevarnosti vam je:

1. S a m o t a! Ali pa samota bi bila komu nevarna, ko sveti Avguštin jo črez vse preslavlja, govoreč: *O blaga samota, ti sama blagota!* Puščava je vrt svetnikov, kakor ob času sv. Antona. In nam bi služila v nesrečo ali saj v nevarnost? Pač! saj vemo, da še ljubega Jezusa je grdi skušnjavec v samoti poiskal in zapeljeval: tembolj še nas rad pelja v samoto, da bi nas ložej vlovil v sramoto ali greh. Tako se je zgodilo očetu vseh grešnikov — Kajnu. Izidiva — reče svojemu bratu — izidiva na samotno polje, kjer bi ju oče in mati ne videla, drugih ljudi pa še ni bilo. „In ko sta bila na polju, se je Kajn vzdignil zoper svojega brata Abela in ga ubil.“ (I. Mojz. 4, 8.) Ako Boga izpred oči spustiš, nevarna ti utegne postati samota v gošči, v vrtu, na travniku, na njivi. Zato nikjer ne pozabi zatega vodila, ki ga imaš menda v svoji hiši na steni doma zapisanega, namreč: „Bog vse vidi, Bog vse ve, greh se delati ne sme!“

In skozi to nevarno samoto zveden vodnik so ti tvoj pobožni spovednik. Oni poznajo pripravljene jame, nastavljene zanjke hudega duha; njim je znana nesreča, v katero se jih je že mnogo prevrglo na samotnem kraju. Oni ti te nevarnosti dobrovoljno naznanijo, te prijazno svariijo. Zato je pa tudi treba, da se svojemu spovedniku popolnoma razodeneš, da jim svoje srce čisto razkriješ. In ko ti dajo nauk ali nasvet, se tega tudi drži, da te nesreča v samoti ne vlovi!

2. Drugi kraj nevaren ti je: d r u ž b a. — Sicer je človek na družbo navezan, tako da že božji Duh pravi: Ni dobro človeku biti samemu. Ker potrebuje pomoči, tolažbe, poduka, zato išče človek tovarišije. Pa velikokrat se pri tem speče, ali ogoljufa, ker zajde med lagodne ljudi, ki ga celo spridijo, skvariijo, še pogubijo. Slaba družba te spremeni v tata, razuzdanca ali pijanca, kar sv. apostol Pavel vse šteje med smrtne pregrehe. Slabi tovariši ti podkopajo tvojo vero in te spremenijo v neverneža. Mladenič Avguštin je imel dobro srce,

v katerem je prebivala živa vera. Družba krivovercev, Manihejcev, mu je bila nevarna, ker ga je zneverila in od Boga odtrgala.

Kako bi vam ob kratkem mogel naštetii preobilne in prelepe opomine sv. pisma, v katerih nas sveti Duh svari pred slabo družbo? Enega iz Jezusovih ust vam pa le moram navesti. *Varujte se, svari Jezus, lažnjivih prerokov, ki pridejo k vam v ovčjih oblačilih, znotraj pa so zgrabljivi volkovi.* (Mat. 7, 15.) Volk je krvoločna zver, ki človeka napade, raztrga, požre; torej je nevaren. Tako nevarna ti je slaba družba sprijenih ljudi. To si je skusila tudi sveta Terezija, ki piše: „Imela sem nekoliko sorodnikov, ki so imeli pristop v hišo mojega očeta; drugi nihče ni smel v hram. Oče so bili prav ostri in pazljivi; pa da bi še bolj bili pazili na nas! Zdaj še - le namreč spoznam, kako nevarno je v tisti dobi, ko bi si morali za pobožnost in čednosti skrbeti, zahajati v družbo posvetnih, malopridnih in razposajenih ljudi. Moja sestra je bila veliko starejša, pa tudi pobožna in ljubezniva. Pa od njene milobe in pobožnosti nisem ničesar sprejela; na slabo zadržanje svoje tete, ki je rada k nam prihajala, sem pač pozorna bila. In ta družba me je celo popačila, da v mojem srcu ni bilo iskric pobožnosti, in na moji duši nobene čednosti.“

Ali se ni ta žalostna resnica že čestokrat pred našimi očmi razvijala in dokazala? Prav priden mladenič je začel zahajati v malopridno tovarišijo, ki se najrajši po krčmah zbira, in kmalo je zgubil vse, kar je imel lepega in poštenega na sebi. Nadepolna deklica je bila veselje starišev in sosedov, dokler je ljubila dom in cerkev; pa sprijene dekline so jo zvabile na dobre volje, na godbo, ples, v krčmo: in brž je vsa drugačna, skvarjena na duši in telesu. Mladi mož se je lepo zastavil, ko je doma ostajal in zvesto obiskaval službo božjo. Pa sosed ga je s seboj vabil v tovarišijo svojih pajdašev, ki so radi v senci sedeli, jedli in pili, govorili zoper Boga in sveto cerkev, in obrekovali poštenjake. In glej v kratkem grozno spremembo! Delavnost mu zgine, nastopi lenoba; ljubeznivost do žene se spremeni v sovrašтво, zvestoba se prevrže v prešestovanje; iz treznega se napravi pijanček, iz dobrega kristijana nastane neveren bogotajec.

In taka slaba in nevarna družba se povsod nahaja, vedno na-te preži. Ponoči rada poje in razsaja, da si ude, tovariše lovi; pa joj tebi, če se jim udaš ali pridružiš. Ob nedeljah si narejajo svoje veselice, da motijo službo božjo in pačijo nevedno mladino. Še danes, ljubi moji, vas čaka taka slaba tovarišija, morda ste se že pomenili in zaobljubili, akoravno je tako lep in svet praznik angeljev varuhov. V slabi družbi, ljubljena mladina! te čaka grozna nesreča. Jožefu

so slabi tovariši le suknjico slekli in s kozlovsko krvjo oskrunili — pa se je jokalo on in za smrt žalovali so oče: tebi pa slabi tovariši slečejo obleko posvečujoče milosti, ti pomandrajo vse tvoje čednosti, ti oskrunijo telo in dušo, da se jočejo angelji nad teboj, da žaluje Jezus za teboj in Marija milo tožuje zaradi tebe. Tvoji tovariši ti postanejo neusmiljeni grobokopi, ki tvoje izdelano telo prerano treščijo v blatno zemljo, tvojo ubogo dušo pa sunejo v žarečo jamo večnega ognja.

In na tem jako nevarnem kraju slabe družbe — ti je ljubi Bog dal previdnega vodnika, ko pravi: *Glej! jaz pošljem svojega angelja, da hodi pred teboj, in te varuje na potu.* In kdo, misliš, pa je ta ljubeznivi angelj in skrbni spremljevalec tvoj? Sv. nedeljski evangelij nam ga kaže, ko pravi, da so Najmskega mladeniča, Marcijala, ki je v cvetu svoje mladosti umrl, nesli k pogrebu, za mrličem pa je šla in jokala vdova, njegova mati. Tvoja skrbna mati, ljubljena mladina, so ti od Boga dani, da te varujejo in srečno vodijo mimo ali skozi nevarni kraj slabe družbe. Mati sv. Monika je vedno hodila za svojim sinom Avguštinom, ki je rad zahajal v slabo tovarišijo; ga prosi, opominja, svari in moli zanj. In veste, da ga je skozi najnevarnejšo družbo krivovercev pripeljala na stezo pobožnosti? — Tako za-te, mladenič! skrbijo tvoj dobri oče, in posebno tvoja pridna mati za-te, nevedna deklica! Oni vedó kakšne nevarnosti te čakajo v družbi; ali so jih sami poskusili, ali na drugih videli. Zato te ob vsaki priliki opominjajo, in res za teboj in poleg tebe hodijo na tvojih potih. In še danes so te opominjali lepo iti k službi božji; še danes so te svarili pred slabo tovarišijo. Ali jih ne bote ubogali? O nekdanj bi jih radi poslušali, pa bo za vas prepozno, ko vas bo slaba tovarišija že skvarila, pogubila! O nekdanj bi rade poslušale svojo ljubo mater, pa vam jih bodo odnesli — v hladno zemljico. Zato jih pa zdaj ubogajte, da vas bodo varno peljali mimo zelo nesrečnega kraja slabe družbe!

3. Veliko je ljudi, kateri v samoti lepo živijo, da jih nesreča in nevarnost ne najde; tudi mnogo je mladine, ki za posvetni trušč nima nobenega veselja. Takim taki kraji niso nevarni; ali zaradi tega še ne smete biti brez skrbi in boječnosti. Še eden kraj je, katerega pogosto obiskuješ, prehodiš, pa je mnogim jako nevaren prostor in poln grozne nesreče. In ta tretji nevarni kraj je: odprta steza ali velika cesta.

Idi, ali morda si šel že, od Gradca do Trsta po cesarski ali veliki cesti. Kaj ne, da najdeš obilno križev in različnih spomenikov

poleg pota? Beri napise; iz njih boš pač spoznal, da je velika cesta res jako nevarni kraj! Tukaj se je eden povozil; tam so enega ubili, zadavili, zaklali. In koliko nesreč pa še zapisanih ni! Kdo bi tudi vedel in smel zapisati vse oskrumbe, posilstva, in druge nesreče na odprti stezi! Samo to je pač čista resnica, da te tudi na tvoji stezi lahko nesreča vlovi. Naše steze so različne: je poljska steza, ki te med tihim poljem pelja, pa ne veš, če te v rumeni pšenici ali v zeleni koruzi nesreča ne čaka. — Je mašna rožnata pot, ki te za šumljajočim potokom v cerkev pelja, pa ne veš, če kje kakšna požrešna riba na-te ne preži. Saj nam legenda pravi, da sta dva razuzdanca nadlegovala in oskrniti hotela sv. Justino, devico na mašni stezi, ko je šla v cerkev k službi božji — pa jo je Marija Devica otela. Je sejmska steza, ki te v mesto pelja na kupčijo; pa koliko jih je šlo od doma, vrnili se pa več niso domov. Je široka velika steza, katera te v vojsko pelja in živega in mladega pokoplje. Je pa tudi železna cesta — zapeljivka in morilka nedolžnih mladeničev in pobožnih deklic — torej jako nevarna! In vse te nevarne steze se strinjajo ali ob koncu zedinijo v eno pot, katero bomo vsi nastopili, ter jo imenujemo mrtvaška steza. Ta je še le nevarna, ker nas pelja med hudobne duše; nevarna, ker nas trešči v večno nesrečo; nevarna za mlačneže; nevarna za trdovratneže, ker so zamudili pokore zlati čas!

Na vseh teh nevarnih stezah in za vsa naša pota nas je ljubi Bog vendar dobro oskrbel, ki pravi: *Glej! jaz pošljem svojega angelja, da hodi pred teboj, in te varuje na potu. — O čudovita čast, piše sv. Brnard, res veliki izliv ljubezni! Svojim angeljem te je Bog izročil; zvesti so nam, previdni so, mogočni so, zakaj bi še trepetali? Samo le nasledujmo jih, in živeli bomo v božjem varstvu. Kadar se ti torej grozna skušnjava bliža, ali preti težka nadloga: nazivaj svojega varuha, svojega vodnika, svojega pomočnika; v stiski, boleznih in v smrti zakriči in reci: Gospod! reši nas, da se ne pogubimo.* (Brev. 2. Oct.)

C. Jutri imamo god sv. device Rozalije. Imenitnih starišev bogata in plemenita hčerka na božji navdih zapusti sladnostno življenje očetovega doma ter zbeži iz mesta v samotno goščavo. Na neki gori najde votlino, katera ji služi za stanovališče. V pečino vreže prelepi napis: „Jaz, Sinibaldova Rozalika, sem iz ljubezni do Jezusa Kristusa sklenila tukaj prebivati.“ Sicer jo je satan tukaj obiskaval, našepetaval, pa Jezus ji je pošiljal svoje angelje, ki so jo z nebeško močjo in sladkostjo okrepčavali, ob smrti pa njeno čisto dušo zanesli v nebeško veselje. (Leg. 4. Sept.)

Ljubljeni poslušalci, posebno ti, mila mi mladina, ki se med neštevilnimi nevarnostmi giblješ v samoti, v družbi in na prosti stezi — priporočimo se danes vsi našemu ljubemu angelju varuhu, naj nas vedno vodi varno po vseh stezah našega življenja, da bi vsi prišli v obljubljeno in vekomaj veselo deželo večne slave in časti. Amen.

Simon Gaberc.

Praznik rojstva Marije Device.

I. Marija: naša sreča.

Tvoje rojstvo, o Devica bogorodnica, je veselje naznanilo vsemu svetu.

Brev. VI. I. R.

A. 1. Mnogokrat živijo velikaši tega sveta v jezi in hudem sovraštvu, iz katerega izvirajo prepiri in še celo krvavi boji, po katerih v nesrečo zabredejo posamezne rodovine, kakor tudi cela kraljestva. Tako je bilo na Španjskem okoli leta 1271. Hudobni Saraceni so napadali lepo Španjsko deželo; v krvavih bitkah so kristijane morili; kralj Jakob jih je sicer pobijal in premagaval, pa popolnoma zatreti jih ni mogel. Novo sovraštvo se je zmiraj prikazovalo. Pri tem pa je še bila tudi doma nesreča in razprtija na kraljevem dvoru med očetom Jakobom in med sinom Petrom III. — Kar se leta 1271. kraljiču Petru narodi milo dete, ki je pri sv. krstu dobilo lepo ime: Elizabeta. Ob njenem rojstvu že se je pokazalo, da je ta deklica velika sreča za kralja in kraljestvo; kajti že pri njeni zibeljki se je jeza in sovraštvo dedeca in očeta njenega spremenilo v prijateljstvo, ki je pomirilo vso deželo in vse stanove. In zgodovina nam pričuje, da je dete Elizabeta bila sreča za celo kraljestvo Španjsko, ker pozidala in ustanovila je mnogo samostanov, veliko bolnišnic, kakor tudi cerkev in kapelic brez števila — Bogu na čast in podložnikom v pomoč in zveličanje. (Brev. 8. jul.)

2. Še imenitnejšo kraljičico nam današnji sv. praznik stavi pred naše oči: Marijo Devico namreč gledamo v zibeljki. Imenitna je ta kraljičica, ker izvira iz slavnih rodovin očakov in kraljev, kakor ste slišali iz današnjega sv. evangelija. Imenitna je, ker jo je mati sveta Ana dobila od Boga in spočela brez podedovanega greha. Imenitna je, ker je izbrana za mater božjega Sina, Zveličarja našega Jezusa Kristusa, in na taki način jezo in sovraštvo med Bogom in ljudmi spremenila v prijateljstvo. Zato se današnjega dneva veseli ljubi Bog, veselijo se ga angelji nebeški in ves svet v srčnem veselju kipi, ker dete Marija je srečo prineslo za ves svet. Zato pa tudi po celem

širnem svetu sv. katol. cerkev Marijo hvali in preslavlja: *Tvoje rojstvo, o Devica bogorodnica, je veselje naznanilo vsemu svetu.*

3. Nenavadno vesele vas vidim danes tukaj. Že v jutro zgodaj ste molili, prepevali, zakrament sv. rešnjega Telesa sprejemali. Vaša izvanredna — bela — obleka mi znači veliko veselje vašega nedolžnega srca. Za danes odložimo vse nadloge, vso žalost, katero nam prizadevajo različne nesreče, ker novorojena deklica: Marija je naša sreča, kar vam želim ob kratkem razložiti.

O vi vsi, ki si srečo želite, pristopite k zibeljki Marijini; začnite Marijo ljubiti — in vsa sreča vam bo z Marijo došla. Zato me tembolj pazljivo poslušajte, da bo Marija res vaša sreča!

B. Presrečno je bilo človeka življenje v raju: *In reka je tekla iz kraja veselja, da je močila vrt, in od tod se je razdelila v štiri velike reke.* (I. Mojz. 2, 10.) Po nesrečnem prestopku in prelomu bčžje zapovedi so se pa po vsem svetu ulili štirji veliki in globoki potoki groznih nadlog za ves človeški rod.

1. Po prvem potoku teče: ubožstvo, ki dela ljudem veliko težavo na svetu. V potu svojega lica boš svoj kruh jedel — je rekel Bog Adamu. Še zdaj veliko trpimo, in komaj za največjo potrebo priskrbimo; nekateri so pa že zelo ubožali, da si več pomagati ne morejo. Zakaj pa nisi bila pri službi božji, prijazno pokaram pridno učenko, ki mi milo in žalostno odgovori: „Nimam obleke — mi je ne morejo kupiti, ta pa je že raztrgana. In takih ubožnih otrok je več; takih revnih rodovih število se vsaki dan množi, ne samo po mestih, temuč tudi po trgih in vaseh, da si ubogi siromaki več na svetlo med ljudi ne upajo. Uboštvo torej je velika nesreča in nadloga; ljudje nam je nečejo ali tudi ne morejo odpraviti:

Le Marija je naša sreča, ki ubožcem izdatno pomaga, kar se je čudovito pokazalo v hudih letih glada in lakote. O Mariji so rečene besede sv. Duha: *Pri meni je bogastvo in čast, preobilno premoženje in pravica; da jih bogatim, kateri mene ljubijo, in njihove zakladnice napolnjujem.* (Preg. 8, 18. 21.) Marija je krušna mati ubožcem. — Ali se ni za tako skazala že pri gostiji v Kani? in poznej neštevilmokrat!

V nekem mestu je živel oče, ki je imel obilni blagoslov nedolžnih otrok, za katere je lepo in očetovsko skrbel. Kar je pridelal in zaslužil, vse porabi le za drobno deco. Imel pa je krščansko srce in lepo navado, da je vsaki večer skupaj sklical svoje mladiče in so večerno pobožnost skupno vsi klečé opravljali pred podobo blažene Device Marije, katero so imeli v svoji uborni hišici. Obilno ali vsaj zadosti so imeli kruha in obleke, dokler so svojo pobožnost tako opravljali. Otroci so odrasčali, pa tudi začeli to pobožnost opuščati;

oče jim ne more več zadosti živeža pridelavati, in pohištva komad se za komadom mora prodati, da se preživijo. Uboštvo vedno raste; in ko je vse pohištvo prodano, pride vrsta na dragoceno podobo Marije, pa z njo je zginila tudi vsa sreča iz te rodbine.

Kristijan! ali se tudi tebi taka ne godi? Morda imaš doma otročiče, ki bi radi danes bili v cerkev prišli, in so se morda jokali ob tvojem odhodu; morebiti si bil nekdanj bogat in premožen možak, zdaj pa tvoje gospodarstvo leze rakovo pot. Kaj pa je tega krivo? Navadno se izgovarjamo na slaba leta, uimo, nesrečo. Morda je res! Pa še uboštva splošnega več krivo je to, da se gospodarji čembolj izogibajo podobe in altarjev Marijinih; da službo božjo v cerkvi in večerno pobožnost doma ob godovih in svetkih Marije Device vedno bolj opuščajo. Mati in otroci se še menda nekaj časa zbirajo pred Marijo molit za ljubi kruhek in pa za zneverjenega očeta; polagoma pa tudi to opustijo, in vsa nadloga prihruje nad rodovino, in vsa nesreča se vsiplje nad tako hišo, kjer se ne časti Marija Devica. Zato, ljubi moji poslušalci — mladi in stari, bodite radi pri Marijini zibeljki, iz nje nam izvira veselje: Marija je naša sreča. In po pravici jo hvalimo: *Tvoje rojstvo, o Devica bogorodnica, je veselje naznanilo vsemu svetu.*

2. Iz drugega neusahljivega potoka se na ves svet razliva morilna žalost. — Kje je srce, ki bi ne čutilo nobene žalosti? Kje je človeško oko, ki bi se žalosti ne solzilo? Kje je hiša, ki bi za žalost ne imela sedeža? Kje so stariši, ki bi žalosti ne poznali? Kje je dete, ki bi ne jokalo? Vesoljna povodenj sedanjega časa se imenuje žalost. In da je žalost velika nadloga in težka nesreča, to je pač nam vsem preznano. Dokler smo mater imeli, smo v žalosti k njim se zatekali, in vsa bridkost je bila polajšana ali pa celo odstranjena. Kam pa zdaj hočemo pribežati drugam — „ko k tebi Devica, mogočna Kraljica, ki nosiš v naročju brezmadežni sad!“ „Kakor pa dete k materi teče, kadar ga peče revno srce; tudi jaz pridem k tebi o Mati, ljubljena Mati! prosi za me.“

Marija je namreč naša sreča, ki nam prežene vso žalost ter prinese veselje in tolažbo. Vsi cerkveni učeniki ji dajejo to spričevalo, da je Marija Devica razveseljevalka, tolažnica žalostnih, pomoč kristijanov. — Sveti Efrem Sirec hvali Marijo, ter piše: *Ti si moja edina tolažba, veselje moje duše, ki mi vsako žalost odpodiš. — O bodi češčena Milosti polna, vzdihuje sv. Janez Damaščan pred Marijo, ti neizmerno moje veselje! Bodi češčena, ti zmagovalka vsake žalosti! Bodi češčena ti zdravilo, ki bolečino prepodiš iz vsakega*

sreca. Sv. Brnard pa piše: Ti, o Marija! vlivaš radost žalostnim, in otožnim veselost in sladkost.

In to niso prazne besede, ne votli izrazi. Da je Marija naše veselje — to je menda, če ne gotovo, poskusil slehrni izmed Adamovcev. Žalost je vsaka bridka, naj že pride od katere strani hoče: ali iz zgube, iz zaničevanja, obrekovanja, iz bolezni, iz smrti; najhujša in prenevarna je pa žalost, ki izvira iz obupanja. Pa tudi še to žalost more Marija pregnati obupnikom iz sreca. Mnogokrat namreč ljudje greh delajo črez polovico svojega življenja. Satan jih oslepi, da kupice svojih grehov kar ne vidijo, in da vse milosti božje predrzno od sebe odbijajo. Proti koncu ali ob smrti jih pa obupnost zgrabi, in jim pokoro zabrani in uniči, ako se jih ljuba Mati božja ne usmili, in te morilne tuge ne prežene, in v sladko upanje ne spremeni. Satan pa hoče tudi večkrat celo nedolžne duše v obupnost zamotati, da bi jih na taki način ulovil in pogubil, ker jih drugače ne more dobiti. Pa Marija takim in enakim v njihovi bridki žalosti prinaša tolažbo, vliva v srce sladko veselje, kakor že mladeniču sv. Frančišku Saleščanu.

Ta mladenič je sicer pobožno živel in se je marljivo učil, da je že v 16. letu svojega življenja dovršil visoke šole v Parizu; pa satan mu je našepetal hudo misel obupnosti, da bo pogubljen. To ga je pa tako mučilo, da ves pobit in žalosten vzdihuje podnevi in ponoči. Ko ga je ta žalost na duši in na telesu celi mesec morila, gre slednjič v cerkev sv. Štefana na Gresu, poklekne pred podobo preblazene Device, in naziva Mater milosti božje, ter pod težo svoje bridkosti moli molitvico: „Spomni se“; komaj jo skonča, zgine otožnost in sladko veselje se razlije v njegovo srce.

In ta mladenič ni edini; Marija vsakemu kristijanu slehrno žalost prežene! Zato sv. cerkev po pravici danes Marijo hvali: *Tvoje rojstvo, o Devica bogorodnica, je veselje naznanilo vsemu svetu.* Krščanske matere in žene! kaj tedaj žalujete; ali ne poznate Marije, ki ima za vas veselje? Ljubljeni mladeniči in dekleta! zakaj se v svoji nesreči solzite; ali ne veste za Marijo, ki je naša sreča? In ti, ubogi obupnež! kaj ječiš in zdihuješ v svoji bridkosti; ali ne boš svojega sreca položil danes pred Marijo, ki ti ga more napolniti z najslajšim veseljem? O, le pridite vsi žalostni in objokani radi k Mariji, ona vas bo vselej potolažila in razveselila. Kakor dobra mati solze obrišete svojemu objokanemu otroku, ki k vam prihiti, in ga mило potolažite: tako bo tudi ljuba naša mati Marija Devica nam obrisavala solzne oči in našo žalost spreminjala v rajsko veselje. Oj pač presrečni smo, da imamo in poznamo Marijo. Ti o Marija! si naša sreča!

3. Amazona braziljska je največja reka zemlje; široka tri milje, globoka pa je 600 čevljev. Koliko blata in peska pač ta grozna reka s seboj vlači, koliko nadloge in nesreče mora učiniti livadam in prebivalcem, kadar prestopi svoje obrežje! Zato je pa ondi ves kraj nesrečen in poln kužnih bolezni. Pa ta reka teče le samo v južni Ameriki, poblati le samo braziljansko državo, onesreči le samo uboge Braziljance. Ena reka pa oplava ves svet, oblati slehernega človeka ter ga zavleče v časno in večno nesrečo, in ta vso nesrečo seboj tira: joča reka je: greh.

Kaj, greh? Kdo še bo sedanje dni za greh kaj porajtal! In toliko ljubljeni greh bi še komu nesrečo nakopal? Ko pa vsi ljudje za grehom segajo, hitijo. In še menda danes mnogoteri izmed vas ne bo grehu odletel, že nanj dolgo „študira“, kakor da bi to Mariji Devici bilo dopadljivo. Res so nekateri ljudje že tako daleč sprijeni, da na greh nič ne porajtajo; se še le v grehu smejejo, radujejo: pa bridka je sreča greha, grenko je veselje hudobije: le samo nadloge in grozne nesreče izvirajo iz njega. Ali je uboga Eva v svojem prestopku srečo ulovila? Kaj še! temveč največje nadloge je provzročila za-se in za ves svoj zarod. In Sodomeci še le so si s svojimi razuzdanimi nemarnostmi grozo nakopali, dasi so iskali sreče in veselja. Greh za seboj vleče najbridkejšo nadlogo in najgroznejšo nesrečo. Zakaj pa je neki David, kralj, tako grozno žaloval in jokal, da je noč in dan svojo postelj namakal z bridkimi solzami? Ali so mu sovražniki kraljestvo vzeli, ali tron uropali? Ali ga je glad silil in bolezen trla? Ne! Greh je bil storil — in to mu je toliko bridkost dajalo. Tako Magdalena in neprešteti drugi reveži so vse svoje žive dni jokali in tugovali, ker greh jih je sunil v grozno nesrečo. In zakaj si ti tako žalosten? zakaj si se ti, zapeljana sirotica, že tako jokala? In zakaj ti dolge noči veselja in mira ne dajo, če je v grehu res le sama sreča, veselje, blagor najti? — Ljubi moji! vsak greh, posebno razuzdani greh, je tisti široki in globoki svetovni potok, iz katerega nesreča teče na vso zemljo, na vse ljudi. Da, greh je edino, pravo, največje zlo, uči nas že sveti katekizem.

Marija je naša sreča, ker brez nje bi se vsi v grehu potopili. Ona je sicer iz grešnikov, ker je Adamova hči; je prišla skozi grešnike, katerih celo vrsto nam navaja današnji sv. evangelij; pa prišla je le za grešnike na svet — sama brez vsega madeža. Zato jo danes iz celega srca hvalimo: *Tvoje rojstvo, o Devica bogorodnica, je veselje naznanilo vsemu svetu.*

Marija je za nas sreča prvič, ker nas varuje pred grehom. To se pravi, kdor se Marije Device drži, njega satan ne uлови; še blizo tebe si ne upa, ako te Marija vodi. To smo pač vsi skusili; dokler smo radi čistili Marijo Devico, bili smo nedolžni, ko smo njene godove in svetke pobožno obsluževali, nismo poznali greha; dokler nas je ona s svojim maternim plaščem zakrivala, naš sovražnik ni imel moči, nas greh ogrdil ni. — Ko si pa zapustil Marijo Devico, zanemariš različne pobožnosti Marijine, te je grešna povodenj zalotila, s seboj potegnila v blato in nesrečo, da si zelo podoben nesrečnim gobavcem evangelijskim. Ali Marija je celo za take reveže sreča, ker jih drugič še tudi iz greha izkoplje in očisti ali reši. Velikokrat smo že videli zastarane grešnike in hudobne grešnice, o katerih smo sodili, da se iz greha ne bodo mogli več izkopati. Pa zatekli so se oni, ali pa njihovi domači in sorodniki k Mariji Devici, ki jim je sprosila pri Bogu milost spreobrnjenja. Takih veselih zgledov imamo po širnem svetu brez števila. Saj je Marijino rojstvo veselje naznanilo vsemu svetu.

Neki grozen hudobnež je bil v težko ječo zaprt, da bi ga obesili po dokončani pravdi. Obžalovanja ne čuti, pokore neče, svete zakramente odbija ter grozno razsaja in divja. Pobožni škof tistega mesta to zvedó in ga obiščejo. Ko ga vidijo trdovratneža nespokorjenega, rečejo vsem navzočim: „Ljubi moji bratje! obrnimo se k Mariji in z raztegnenimi rokami molimo: „Salve regina, t. j. Češčena si Kraljica.“ — Komaj je bila ta mila molitvica opravljena, že se je hudobneža srce omeščalo, razgelo, spreobrnilo, da je tudi on z glasnim jokom padel na kolena, govoreč: „Sveti oče! zadosti je, zadosti! spoznam svoje grehe in hočem za nje pokoro delati vse svoje žive dni.“ — (Liebfrauegarten p. 337, 3.)

To pa tudi mi vsi čutimo in spoznamo na ves glas, da je Marija naša sreča, ki nas je rešila greha, ko smo hodili po široki cesti večnega pogubljenja; pa *tvoje rojstvo, o Devica bogorodnica, je veselje naznanilo vsemu svetu.*

4. Vse dozdaž našete nesreče so sicer hude ali težavne, pa mimogredoče ali minljive. Ena še je, ki je najgroznejša, ki je zapopadek ali skupek vseh posameznih nadlog, in vse mogoče reve sveta neskončno presega. In to je nesreča večnega pogubljenja. Kakor se vse reke in potoki v morje zlivajo in je morje skupina vse vode sveta, tako je večno pogubljenje zapopadek vseh nadlog in nesreč: je največja nesreča, ker tam je ogenj, ki nikdar ne ugasne; ondi je črv, ki nikdar ne umrje — uči Jezus Kristus sam. (Mark. 9, 47.) V ti grozni ognjeni ječi vedno kričijo nesrečni jetniki: Oče Abraham! pošlji mi Lazarja, da mi z mokrim mazincem ohladi moj jezik, ker

muči me ta plamen! (Luk. 16, 24.) Ali vse vpitje jih ne reši; nihče jim neče, ne sme, ne more pomagati: ker iz pekla ni rešenja več!

Pa Marija je še tudi v ti zadevi naša sreča. Ne tako, kakor da bi bila koga iz plamena potegnila, ko je že v peklu jokala; ne tako, kakor da bi bila po koga v pekel šla; vendar pa tako, da jih je mnogo na pravo stezo obrnila, v spokornosti ohranila in na taki način rešila pogubljenja, ki jih je že čakalo. Saj tako nam je danes Marija sama povedala v sv. berilu: *Zdaj tedaj, otroci! poslušajte me: Blagor jim, kateri ohranijo moja pota. Poslušajte nauk in bodite modri, in nikar ga ne zametujte! Blagor človeku, kateri mene posluša in čuva pri mojih vratih vsak dan, in streže pri podbojih mojih duri. Kdor mene najde, najde življenje, in zajme zveličanje od Gospoda.* (Preg. 8. 32—35.) Marija postavi grešnika na pravo stezo, mu sprosi milost, da se rad pomudi pri Marijinih altarjih; ga vodi k svetim zakramentom, da si v pobožnem obhajilu zajme zveličanje od Gospoda — on, ki je že zorel za pekel. In to dela Jezus po Mariji Devici, kakor nam sam v neki pobožni knjigi to razlaga, govoreč: „Vrata nebes je moja mati; po nji izhajajo moji darovi na zemljo, po nji vzhajajo z zemlje svetniki v nebesa. Preštej, če moreš, koliko grešnikov sem po nji spreobrn timer, koliko spokornikov posvetil, koliko jih je po nji dobilo dar zdržljivosti, koliko zmago skušnjav, koliko venec nebeške slave. Glej Avguština, Janeza Damaščana, Germana, Anzelma, Bonaventuro, Brnarda, Dominika, Vincencija, Fererija, Saverija in toliko drugih duhovnikov, služabnikov Marije, odlične svetosti. Ali jih nisem po Mariji posvetil? Ali so skozi druga vrata prišli v nebeško kraljestvo, ko po Mariji? Toliko oblast sem Materi izročil jaz Gospod: tako zapovedujem Mater častiti.“ (Memoriale vitae sacerdotalis XVI. 2.) Res! *Tvoje rojstvo, o Devica bogorodnica, je veselje naznanilo vsemu svetu.* Zemlja bi bila globoko morje nadlog in obupnosti — brez Marije; nebesa bi bila izpraznjena — brez Marije; pekel pa bi bil natlačen, ako bi se preljubo dete Marija ne bila na zemljo prikazala.

C. Marija je naša sreča — sem vam želel danes pokazati, da, ko nas bo različna nesreča lovila, pribežimo vselej k Marijini zibeljki ali oltarju, in zginila bo vsaka nadloga, ki izvira iz uboštva, žalosti, greha ali zaradi pogubljenja.

Kakor so nekdanj pobožni pastirci klečali pred jaslicami narodenega Zveličarja, tako pokleknimo tudi mi danes pred novorojeno Devico Marijo, ki je naša sreča. Pokleknite veseli, žalostni, zdravi.

bolehni, grešni, pobožni — vsi ponižno poklekimo, ter jo prosimo za časno in večno srečo; pa jo tudi iz vsega srca pobožno pozdravimo: „Salve regina — Češčena si Kraljica, mati milosti, življenje, sladkost in naše upanje, bodi češčena. K tebi vpijemo zapuščeni Evini otroci, k tebi vzdihujemo žalostni in objokani v tej dolini solz. Obrni tedaj, o naša besednica, svoje milostljive oči na nas, in po tem revnem življenju nam pokaži Jezusa, blaženi sad tvojega telesa!“ Amen

Simon Gaberc.

2. Marijino rojstvo v trojnem oziru.

Kdo je ona, ki pride, kakor vzhajajoča zarja, lepa kakor luna, izvoljena kakor solnce, strašna kakor zvrstena vojskina truma.

Vis. pes. 6, 9.

Gori na najmrzlejšem kraju našega dela zemlje je mesto, kjer traja po več mesecev neprestano črna noč. Ko pa se približa tisti čas, ko ima po tako dolgi noči spet napočiti beli dan, tedaj pa hité prebivalci ondotnega kraja iz mesta ven na gore pričakovat in pozdravit prvo znamenje bližajoče se solnčne svitlobe. In ko jim jutranja zarja naznani solnčni prihod, tedaj pa si veselo zakličejo drug drugemu: „Luč prihaja, luč prihaja!“

Verni poslušalci! Črna noč, pa še neprimerno daljša je obdala vso zemljo z nekakim mrtvaškim plaščem, ko sta se prva človeka v raju uprla zoper Boga. A božje neskončno usmiljenje je pustilo Evinim otrokom upanje, da enkrat napoči vsem rešilni dan, če tudi še le čez 4000 let. In zdi se mi, kakor da bi bili večkrat hodili gledat stari očaki in navdihnjeni preroki, kedaj se pač prikaže kako znamenje, ki bi naznanjalo tolikanj zaželeno rešitev. Ko je manjkalo še skoraj tisoč let, da se spolni obluba, tedaj gre v svojem preroškem duhu gledat v daljavo tudi kralj Salomon, in kaj zagleda? Sam ne more prav dobro razložiti, torej popraša: *Kdo je ona, ki pride ...?* Bolj natanko vidi nekako 3000 let pozneje preroški duh Izaijev. Ta videc božji pa tako rekoč kar s prstom pokaže v prihodnost, rekoč: *Glejte, Devica bo spočela in Sinu rodila, in njegovo ime se bo imenovalo Emanuel.* (7, 14.)

Danes, ljubi kristijanje, pa se spominjamo, da je bila „Devica“ rojena, in sv. evangelij nam pové, da je bil od te „Device“, da je bil od Marije rojen Jezus, ki je imenovan Kristus. Z Marijinim rojstvom je torej napočila zarja bližajočega se belega, rešilnega dne. Luč prihaja, luč prihaja — po Mariji!

Ker je rojena danes Devica čista, neomadeževana in izvoljena kakor solnce, veselé se njenega rojstva nebesa, Bog sam. Ker je bila že od vekomaj odbrana Zveličarju za Mater, rojena je v prid in tolažbo vsem zemljanom, katerim sveti, kakor lepa luna zbeganim potnikom. Ker jej pa celo stara kača niti najmanjše škode ni mogla povzročiti, marveč jo je Marija kot zvrstena vojskina truma premagala, je Marija slavna zmagovalka peklenskega duha. Govorim vam torej danes o tem, kako je Marijino rojstvo I. dan veselja za vsa nebesa, II. dan tolažbe za vso zemljo in III. dan strahu za ves pekel.

Sv. Devica! V tvojo čast govorim. Stôri, da te vredno hvali moj slabi jezik ter se nam ljubezen do tebe vzbudi že pri tvojem rojstvu!

Sv. cerkev praznuje pri vseh svojih svetnikih njihov smrtni dan kot rojstni dan za večno življenje. Izjemo je naredila le pri sv. Janezu Krstniku in pri Mariji. Pri teh praznuje tudi telesno rojstvo na ta svet; to pa zato, ker je bila Marija v najožji dotiki z Jezusom, sv. Janez pa v posebni zvezi z našim Odrešenikom.

I. Rekel sem poprej o Mariji, da je njeno rojstvo dan veselja za vsa nebesa. To pa zato, ker se ga veseli a) trojedini Bog, b) angelji božji.

a) Odkar sta Adam in Eva grešila, ni se rodil več noben človek, ki bi bil neomadeževan nosil božjo podobo; tacihi stvari pa, ki so bolj satanovi, kot Božji otroci, Najsvetejši gotovo ne more biti vesel. Le jedna človeška stvar je tu izvzeta, le jedna je stopila na svet ozaljšana z lepim oblačilom prvotne nedolžnosti, polna milosti in svetosti, le jedna vsa lepa, „bolj kot solnce zala“, in ta že v svojem spočetju brezmadežna. O, koliko veselje za nebeškega Očeta, ki je v Mariji ugledal svojo nepokvarjeno podobo in največje delo svojih rok! Kaj naj rečem o Bogu Sinu? Gotovo ga je obšla neizrekliiva radost videč rojeno svojo deviško Mater, vso sveto. Sv. Duh je našel v Mariji „posodo duhovno“, „posodo vse svetosti“, zmožno sprejeti vse njegove darove in samega Sinu božjega.

b) Veselé se današnji dan tudi vsi angelji. Ti blaženi duhovi so ugledali v novorojeni Devici Mater Sinu božjega ugledali so v njej ono, katera bo peklenski kači strla glavo, videli so v Mariji blagoslov, ki se bo po njej razširil nad ves človeški rod, vedeli so, da se je približal čas, da se spet dopolnijo izpraznjeni sedeži padlih duhov, spoznali so v novorojenem detetu svojo prihodnjo Kraljico.

Sv. Vincencij Fererij pripoveduje, da so nebeški duhovi precej, ko so izvedeli o rojstvu Marijinem, praznovali velik in slovesen praznik. Še več! Sv. angelji obnové to praznovanje vsako leto na današnji dan. To nam pripoveduje dogodba, ki so jo zapisali cerkveni učenci. Pobožen mož, živeč oddaljen od vsega posvetnega hrupa jako spokorno, slišal je vsako leto dné 8. septembra najveselejše hvalnice nebeških duhov peti. Čudeč se je vprašal nekikrat po vzroku te nebeške radosti. Po dolgi molitvi mu je bilo razodeto, da se blaženi nebeščani zavoljo tega vsako leto na ta dan tako zelo veselé, ker je bila ravno ta dan rojena njihova kraljica. Naročeno je bilo temu svetemu možu, naj naznani to prikazen predstojnikom vojskovalne cerkve, da bo potem vse krščanstvo praznovalo praznik rojstva Marijinega. Tako se je začelo, kakor piše sv. škof Antonin in potrjuje visokoučeni papež Benedikt XIV., slovesno praznovanje Marijinega rojstva dné 8. septembra.

Trojedini Bog se veseli Marijinega rojstva, njegovi angelji obdajajo radostipolni njeno zibelko pojoč nebeške slavospeve. Kaj pa, ali se smemo njeni zibelki približati tudi mi, omadeževani Adamovi otroci? Ali se smemo tudi mi vdeležiti nebeškega veselja? Da, predragi, tudi mi se smemo, se moramo veseliti današnjega dné, ker to je

II. dan tolažbe za vso zemljo. Zakaj rojena je danes
1) Mati Kristusova, pa 2) tudi naša mati.

1. Danes so bili angelji božji poslani v predpekel pravičnim stare zaveze zaklicat: „Povzdignite svoje glave, ker vaše odrešenje je blizu!“ Veselita se, Adam in Eva, in ozrita se na svojo hčer, ki bo vama in vašim potomcem spet odvzela prokletstvo. Veseli se ti, Noe, z vsem svojim potomstvom, ker opravljena je barka, v kateri bodo vsi lahko našli rešitev, razpeta je že mavrica, znamenje sprave med Bogom in ljudmi! Veseli se ti, očak Abraham, ker prišla je na svet ona, v katere zarodu bodo oblagodarjeni vsi rodovi na zemlji. Veseli se ti, očak Jakob, ker sedaj se je prikazala jutranja zarija in postavljena je lestvica, po kateri pride božji Sin na zemljo in po kateri bodo angelji ljudi vodili v nebeški raj. Radujta se vidva, voditelja Izraelcev, Mojzes in Aron, zakaj prikazal se je goreči grm, kateri bo gorel, pa ne zgorel; rasti je začela vedno zelena palica, na kateri bo prebival Duh božji! Radujte se vsi preroki, zakaj pognala je korenika Jesetova! Da, pognala je od kralja Davida do priprostega Jakopa, ki je rodil Jožefa, moža Marije, od katere je rojen Jezus, ki je imenovan Kristus.

Ker je rojena Mati Kristusova, kliče sv. Avguštin: *Napočil je dan rojstva blažene in vedno češčene Device Marije. Veseli se, o zemlja, ki si počeščena s tako blagim detetom. Prikazala se je druga*

Eva; prva je prinesla žalost, ta pa veselje; prva je rodila greh, ta Nedolžnega; prva je škodovala, ker nam je prinesla smrt, druga nam je koristila, ker nam je dala življenje; Eva je ranila, Marija ozdravila!

Inn jeno čast in imenitnost zaradi tega, kdo jo je vstanu dostojno opisati? Lep je bil Salomonov vrt, slovel je po celem svetu; pa priskrbi si kak sveten mogotec še lepših cvetlic, in njegov vrt bo še lepši. Lepše cvetlice pa ni od tiste, ki je cvetela pod srcem Marijinim: Jezus Kristus. Svet je bil Salomonov tempelj; pa dobite višjega in svetejšega duhovna, kot je bil takratni, in vaš tempelj bo še svetejši. Višjega in svetejšega duhovna pa ni, kot je bil rojen iz Marije Device.

2. Zaradi tolike, nikjer jednake čeznатурne milosti pa nam Marija lahko zakliče tako tolažilno, kakor nekda Jozef svojim bratom: *K vaši sreči me je Bog pred vami poslal v Egipt.* (I. Mojz. 45, 5.) K vaši sreči me je Bog poslal vam pomočnico in najskrbnejšo mater.

Če že sploh svetniki Božji prosijo za srečo svojih po zemlji potujočih bratov, koliko močnejša in odločilniša pa je še priprošnja Marijina za nas! Svetniki prosijo za nas Boga kot svojega vsemočnega Gospoda, Marija pa se obrne k njemu kot Mati božjega Sina. Svetniki prosijo za nas kot brate, Marija pa kakor za svoje otroke.

Sv. cerkveni učenci trdé, da je Bog v stari zavezi pregrešne ljudi zato tepel s tako strašnimi šibami, ker takrat še ni bila Marija rojena. In zopet trdé, da v novi zavezi Bog veliko prizanesljivejše ravna z grešniki, ker posreduje Marija, naša usmiljena mati. Koliko veselje, kolika tolažba bi morala torej današnji dan prešinjati vse krščanstvo!

Kdo jih sešteje vse one, ki so ravno po Mariji in edino po njej dosegli večno zveličanje? Vsakoletne šmarnice vam zato podajajo izgledov na izbero. Morebiti je ravno kdo izmed vas le po Mariji nastopil pravo pot proti nebesom. Taval je poprej, kakor popotnik po temi. Naprej ne more, pri vsaki stopinji, naj jo krene na desno ali na levo, je v nevarnosti, da se pogrezne v kako brezno ali da se mu približa pri daljnih korakih divja zver. Ko pa priplava luna izza oblakov ali črnih gorâ in mu pot razsvetli, popotnika strah zopet zapusti, ker spet zna pot, kamor je namenjen. Marija je tista luna, v svetem pismu imenovana *lepa kakor luna*, ker njemu, ki je zašel v duhovno temo, posveti s svojo priprošnjo v srce kot „pribežališče grešnikov“ namreč skesanih grešnikov.

Kolikrat pa je ona „pomočnica kristijanov“ pomagala že celemu krščanstvu! Le jeden izgled.

V 13. stoletju je prevzetni nemški cesar Friderik II. hudo preganjal sv. cerkev. Papež Gregorij IX. je bil siloma preganjan, veliko škofov in kardinalov je bilo vrženih v ječo, veliko pomorjenih, cerkveno premoženje je bilo poropano in najgršim pregreham dana prostost. V tem prežalostnem položaju je umrl pobožni papež Gregorij IX., in tako je bila sv. cerkev brez vrhovnega poglavarja v času, ko bi ga bila potrebovala najbolj. Še več! Celó upanja, da bo kmalu izvoljen drug papež, niso mogli imeti veliko, ker cesar je s svojo vojsko pridrl do ozidja rimskega mesta ter zaprl pota v Rim. Ob tem silnem viharju obrnejo vsi ostali škofje in kardinali svoje oči zaupljivo v Marijo. Kličejo jo usmiljeno mater na pomoč ter obljubijo njenega rojstva praznik vsako leto praznovati z o s m i n o, če odvrne preteči vihar od sv. cerkve. In kaj se zgodi? Glejte, komaj je obljuba storjena, že se prevzetni in mogočni cesar Friderik vse drugačnega začne kazati. Z vojsko odjenja ter dovoli kardinalom, da izvolijo čisto prosto novega papeža. Izvoljen je bil Celestin IV., a živel je samo 18 dni. Zato je obljubo zaradi osmine današnjega praznika izpolnil še le njegov naslednik Inocencij IV. Njegov ukaz je bil povsodi sprejet s srčno radostjo.

Kolikokrat se je Marija v raznih vojskah skazala mogočno kraljico in mater krščanstva, o tem danes govoriti ni časa.

Kakor je današnji dan poln tolažbe za vso zemljo, tako je nasprotno rojstni dan Marijin

III. tudi dan strahu za ves pekel.

Ko je hudobni duh s svojo prekanjeno zvitostjo zapeljal prve stariše, radostil se je lahko toliceга plena — vsega človeškega rodu. Toda vsemogočni in pravični Bog se je razsrdil tudi nad satanom ter mu zažugal: *Sovraštvo bom naredil med teboj in med ženo, in med tvojim in njenim zarodom; ona ti bo glavo strla, in ti boš nje peto zalezovala.* (I. Mojz. 3, 15.) Kak vtis so pač morale te gromovite besede napraviti na satana in ves pekel, kako grenko se mu je moralo dozdevati, da bo tej odlični ženi zastonj, brezvspešno skušal škodovati! Kolikor večji je bil napuh zavrženih duhov že od nekdaj, toliko bolj so morali občutiti sramoto, da jih bo ženska tako globoko ponižala, tako popolnoma premagala.

Če je bil pa strah v peklu že nepopisen, ko je bil prihod Marijin še-le tisočletja poprej napovedan: kako strašen, kako neznosen je moral biti pač tisti dan za peklenške moči, ko je nebeška hči, ta zmagovalka prevzetnega sovražnika, zares prišla na svet! Satan in vse njegovo zavrženo spremstvo vidi tu, da je že prav blizu dan, ko bodo za vselej premagani. On vidi, da mu bo ta Devica odtrgala in

rešila neštivilno človeških otrok. On vidi, da bo Marija že obupane grešnike iztrgala iz njegovih krempljev, vidi, da bo spokornike pokrepčala, vidi, da bo nedolžne branila zoper njegove in njegovih privržencev napade. Ta pogled ga pretrese. Od te ure se boji njene svetosti, njene moči, njenega varstva, celó samega imena Marijinega.

Zares nesrečen, strašen je današnji dan za peklenske prebivalce! Dobro si zapomnimo to! Sedaj se nam pekla ni treba preveč bati, ker z Marijino pomočjo ga lahko premagamo. Naj skušnjav vihar razsaja, naj zviti satan nad nas privleče nevihto nezgod, kakor nekdanj nad Joba, ali naj nas zapeljuje, kakor sv. Antona, noč in dan: mi imamo zoper njega močno trdnjavo, njo, ki jo nazivljemo „turn kralja Davida“ in „turn slonokoščeni“. Marija je tista *zvrstena vojskina truma*, katere samega pogleda peklenska četa ne more prenesti. Zato pa bodi ime Marijino naše geslo, naš škit, pred katerim se po besedah sv. Bernarda temne moči tresejo, hudobni duhovi bežé.

Sveta cerkev nas danes vabi v svojih molitvah rekoč: *Praznujmo z veseljem rojstvo Marijino!* Gotovo ravnamo po vabilu svete cerkve, če si današnji dan prav živo stavljamo pred oči: Kdo je danes rojen in k čemu pomena je to rojstvo. Videli smo ravno sedaj, da je novorojeno dete ona skozi 4000 let tako zaželena Devica in Mati Marija. In v resnici je ona veselje nebes, tolažba sveta in strah pekla. Zato jo pa danes pri njeni zibelki z največjim spoštovanjem in ljubeznijo počastimo! Prosimo jo, da bode naša zvesta pomočnica, vedno naša mati v življenju in v smrti.

Pomagaj nam, o Marija, da te po srečno prestanem boju v družbi tvojega in božjega Sina večno hvalimo in častimo! Amen.

Valentin Bernik.

Praznik sv. imena Marijinega.

Milota imena Marijinega.

Tvoje ime je razlito olje; zato te ljubijo deklice. Vis. pes. 1, 2.

A. 1. Pobožna zakonca — Caharija in Elizabeta sta dobila sina. Osmi dan po porodu se sorodniki zberejo v hiši Caharijevi k obrezi

novorojenca. Zdaj nastane med njimi prepir zaradi imena, kakošno bi sinku dali? Sorodniki bi mu bili radi prilastili očetovo ime — Caharija; mati pa je rekla: „Tega ne! ampak Janez naj se imenuje.“ In so ji rekli: „Saj ni nikogar v tvojem rodu, kateremu bi bilo tako ime.“ Pomignili pa so njegovemu očetu, kako hoče, da bi se imenoval. In si je ukazal dati tablico (ker je še bil mutast) in je zapisal in spregovoril: „Janez je njegovo ime.“ In so se vsi čudili. (Luk. 1, 57.—63.)

2. Pretečeni petek smo obslužovali rojstni dan hčerke Anine in Joahimove. In že danes smo se zbrali mi in še drugod nepreštetá truma kristijanov, da bi novorojenemu otroku ime zbrali, dali ali potrdili. Kakšno ime ji pa čemo dati? Ali ji gremo po ime nazaj v pretečeni teden, ko smo obslužovali god sv. Rozalije in sv. Roze — lepi imeni, ki sti iz daljnih Italijanskih in Indijanskih krajev milo zadišali v naše slovenske dežele, da jih pobožni roditelji gosto rabijo za svoje rojenke; ali ji damo lepo ime jutrajšnje godovnice — svete Pulherije, ki pomeni krasotico med cvetlicami? ali gremo do sv. Terezije ali Uršule? — katere Slovenci tudi v veliki časti imamo? Tebi, ljubo dete Anino, bi mi reveži ime iskali, tebi bi ga zbirali in davali, ko ti ga je Bog sam zmislil, dal in te imenovati in častiti zapovedal pod imenom Marija? Saj nam to spričuje sv. Jeronim, ko piše: *Veličastno ime — Marija — ki je bilo božji Materi dano, ni bilo na zemlji najdeno, ne od ljudi zvoljeno ali dano. Z nebes je došlo, in ji je na povelje Gospoda dano.* Zato je pa tudi tako častljivo in sveto, da ga sv. evangelist Lukež z največjim spoštovanjem izrekuje, in še angelj božji se Mariji naklanja, kakor nam ta veseli prizor današnji sv. evangelij priobčuje, ki pravi: „Bil je angelj Gabrijel od Boga poslan v mesto Galilejsko, ki mu je ime Nazaret, k devici zaročeni možu, kateremu je bilo ime Jožef, iz hiše Davida, in ime device: Marija. In angelj je stopil k nji, in rekel: *Češčena, milosti polna, Gospod je s teboj, blažena si med ženami.* (Luk. 1, 26—38.)

3. Mi pa to ime odobrimo, veselo sprejmemo, pobožno počastimo, ter ponižno rečemo: „In ime device: Marija.“ Saj to ime je za imenom „Jezus“ — najveselejše, najlepše, najslajše, polno tolažbe in milote, tako da se besede sv. Duha po pravici smejo na Marijo obračati, namreč: *Tvoje ime, Marija! je razlito olje; zato te ljubijo deklice.* Da ga bote še tudi dečki ljubili, da ga bote možaki častili, da bote ime Marije grešniki spoštovali, da ga bote starčki nazivali, umirajoči radi klicali — vam želim danes pokazati, kako sladko ali ljubeznivo

in milo da je ime Marija. Hočem vam danes ob godu imena Marijinega govoriti: o miloti imena Marije.

Milo, milo je, Marija, tvoje ime!
 Ti si vsikdar mati mila,
 In nas ne boš zapustila.
 Milo, milo je, Marija, tvoje ime!

B. Vsaka stvar, slehrni človek ima svoje lastno ime, da se odloči od drugih. Nekdanji ajdje so imeli našim ušesom prav neprijetna imena, ki se nam zdijo smešna in nerodna. Mi kristijani imamo sploh od svetnikov posneta imena, in sicer taka, ki so našim roditeljem ali tudi botrom bila najljubša. Največ otrok dobi pri sv. krstu ime Marije, ker to je res najlepše ime; še celo dečkom nekaterim so ga pridejali, kakor: Alfonz Marija Ligvorij, ali Otokar Marija — zaradi posebne milote, katero ima to ime v sebi in v nas obudi, ako ga premišljujemo in pobožno izrečemo. Milota pomeni namreč vse, kar je za naše uho veselega, za naše oči dopadljivega, za naše srce sladkega: sploh kar na naše telesne počutke sladko udarja, se imenuje milo. In taka je Marija, vsa sladka ali mila!

1. Miloto imena Marijinega nam že sv. Duh opisuje, kakor ste čuli v svetem berilu današnjega goda, ki o Mariji Devici tako-le govori: *Kakor trs sem sladek in dišeč sad rodila; in moje cvetje je častiljiv in pošten sad. Jaz sem mati lepe ljubezni in straha in spoznanja in svetega upanja. Pri meni je vsa milost pota in resnice, pri meni je vse upanje življenja in čednosti. Pristopite k meni vsi, kateri me želite in nasitite se mojega sada; ker moj duh je slajši ko med, in moj delež črez med in satorje.* (Sir. 24, 23—27.) Tako, pravim, nam sv. Duh opisuje miloto Marijinega imena. Saj se še spominjate, kako mili vonj se je širil po vaših njivah, ko je ajda cvetla; res čudovito prijetna milota. Ali ko je trs v goricaah cvetel, kolika sladkost je dila daleč okrog, tako in še milejše je ime Marija. In ko bodete med in satorje spravljali in prodajali, bo zopet vse lepo dišalo po vaših hišah. Tako lepo in še neskončno milejše je zadišalo ime Marijino po visokih nebesih in po širni zemlji, da vsa srca napolnuje z rajsko miloto, kar pomenijo besede sv. Duha, ki pravi: *Tvoje ime, Marija, je razlito olje, zato te ljubijo deklice.* Ali ste že imeli kdaj rano na roki, ali ste se že kdaj opekli? Hude so take rane. Razlito olje jih zaceli, bolečino polajša, da milodobro dene celemu telesu. Tako milo olje je ime Marija za ranjeno človeško srce.

2. Za grešnike namreč. Znana vam je evangelijska zgodba usmiljenega Samarijana, ki je razmesarjenemu popotniku v skeleče rane vлил hladilnega olja, da so se mu zacelile. (Luk. 10, 23—37.) Tak nesrečnež je grešnik: satan mu je usmrtilne rane vsekali v srce, in razmesaril celo telo, da je ves v eni krasti, kakor nekdanja smrt bolni Job. Zdravila nobenega ni; naj v svoji obupnosti pije vodo ali vino, le še hujše ga bo srce bolelo. Naj se skriva v goščavo ali v temno noč, počitka, miru in olajšave ne najde vzburjeno srce. *Kam pojdem, vzdihuje kralj David v svoji pregrešnosti, kam pojdem pred tvojim duhom, kam zbežim pred tvojim obličjem, o Bog! Ako bi šel v nebo, si ti ondi; ako bi šel v pekel, si tukaj. Ako bi vzel zarijine perotnice, in prebival na kraju morja, saj tudi tje me vodi tvoja roka, in me drži tvoja desnica. In ko bi rekel: Morebiti me bo temota pokrila, še noč bo razsvečava moja v mojih sladnostih.* (Ps. 138, 7—11.) Ali razumite te besede? Grešnika srce boli, huda vest ga peče, da išče pokoja, sladkosti povsod in tod. Pa zastonj iščemo med svetom tolažila za zbegano srce. Le Marija Devica vliiva v revno srce nesrečnega grešnika hladilno olje milosti božje: „ker njeno ime je razlito olje“, pravi božji Duh.

Med pomorskimi vojščaki v Indiji je bil neki Portugalec, Benedikt Gojec, ki že dolga leta, večji del svojega življenja, ni nič mislil na Boga, ne skrbel za svojo dušo, in je v nemarnostih daleč prekosil svoje tovariše: kolikor kapljic v morju, toliko grehov v sreču! Ali huda vest se mu zdrami ter ga grozno peče, da si nikakor ne vé pomagati. Srce ga vleče nekega dne v cerkvico bližnje vasi. Takoj pri vstopu ga milost božja premaga: Vse zmotnjave njegovega življenja mu pridejo na misel; vse zamude ga težijo; zdaj se vrže na kolena pred oltarjem Marijinim, ter Mater milosti božje premilo prosi, naj bi mu ona pri svojem božjem Sinu zadobila odpuščenje grehov in milost prave pokore. In ko je tako nekaj časa molil, zapazi on in tovariši njegovi, da se je Dete v Marijinem naročju solzilo. Vojščak pa se je od tistega dne poboljšal, in je v miru svojega srca v nekem samostanu spokojno živel, ter je prav pobožno in veselo zaspal. (Liebfrauentgarten 321, XXXIV.)

Nam pa ta izgled zadosti lepo pojasnuje resnico, da grešnik najde za svoje žalostno srce pri Mariji tolažbo in sladkost. Tako milo je ime Marijino za grešnika! Saj je ne nazivamo zastonj: Marija! pribežališče grešnikov. „K Mariji hiti, kadar te greh teži, — k Mariji, kadar se tvoje srce joka, — k Mariji hiti, zaupljivo upij: o mati mila zdaj še mi pomagaj!“ (Venec VI. p. 102.) Kje je grešnik, ki bi milote imena Marije še ne bil okusil v svojem sreču? Pač ni ga! Zatoraj poklekni tudi ti, ubogi grešnik! s težko butaro svojih zastaranih grehov

danes pred podobo Marije Device, kliči jo zaupljivo na pomoč, in gotovo boš še danes občutil miloto imena Marije, ki ti bo pri ljubem Jezusu sprosila milost in odpuščenje grehov. Res! *Tvoje ime, Marija! je razlito olje; zato te ljubijo deklice*, ali:

3. *Pobožne duše.* — Ako vzamemo besedo, kakor je od sv. Duha narekovana, je pač le res, da je posebno deklicam ime Marija milo ali priljubljeno. Med mojimi učenkami je bila dobra tretjina deklic, ki so imele prelepo ime Marija. Če povprašamo, kdo nam je za današnji god cerkev in podobo ali celi oltar Marije Device tako lepo, obilno in darežljivo okinčal? nam bo Marija rekla: Deklice me ljubijo. Ako pogledamo ob Marijinih svetkih, kdo te slovesnosti najbolj povišuje, bo Marija rekla: Opletene deklice me ljubijo. Če pogledamo k mizi Gospodovi, bomo priznali, da največ je bilo pobožnih deklic pri sv. obhajilu. In tako je tudi prav, ker sv. apostol Pavel piše: *Žena neomožena in devica misli, kar je Gospodovega, da bi bila sveta na telesu in na duhu.* (I. Kor. 7, 34.) Druge skrbi pa deklice nimate. Pa oni izraz sv. Duha: *Te ljubijo deklice*, pomeni sploh vsakega pobožnega človeka brez razločka na stan, starost ali spol. *Tvoje ime, Marija! je razlito olje* vsaki pobožni duši ob našem življenju in zdravju. — Dete se joče, ako se mati od doma spravlja, in se ne dá utorlažiti, dokler ljube mamice zopet ne vidi; ko jih pa zagleda ali zasliši, je vsa žalost in jok pri kraju, in milota veselja se razliva po otroškem nedolžnem srcu. Kdo ni okusil še milobe imena Marije! „Zakličem Marijo, in polno je že — veselja in mira vse moje srce; — beseda ‚Marija‘ mi vzdigne duha, — vsa žalost neha. — Oj srečen, kdor ljubi Marijo srčno!“ Zato sveti Brnard ves navdušen pravi: *O velika, o dobrotljiva, o prehvaljena Devica! Tvoje ime je tako sladko in milo, da ga ne moremo izgovoriti, da bi se ljubezen do tebe in do Boga, ki ti ga je podelil, v nas ne užgala. Tvojim častilcem že samo spomin tvojega imena zadostuje, da se jim srce napolni ljubezni in tolažbe. Ako ubožce tolaži blago in premoženje in jim v nadlogi pomoč podeli, o koliko več tolažbe nam revežem, o Marija! tvoje ime deli čes vse blago te zemlje.* „Tvoje ime, Marija! je razlito olje; zato te ljubijo vsi pobožni ljudje.“ — To je občutil sv. Anton puščavnik; to milobo Marijinega imena je okušal pobožni Juvenal Ancina, škof v Saluci, ki se je vselej sladko obliznil, kadar je izrekel ime Marija. Vsem pobožnim — tudi nam, ako se smemo med take računati — je ime Marija sladko in milo v veselju in zdravju, kakor tudi v nadlogah in trpljenju; posebno pa v bolezni in smrti je ime Marije razlito olje.

Vodeničnega človeka nam nedeljski sv. evangelij stavi pred oči, naj bi se tudi mi spominjali bolezni in svoje smrti, ker vodenica je neozdravljiva bolezen, ki bolnika počasi gloda in gotovo pokoplje. In za tak slučaj nam je Marija premila tolažnica — v dolgi bolezni in pri gotovi smrti. Pobožni jezuit Sartorij je vsem strežnikom zapovedaval, naj svojim bolnikom radi narekujejo ime „Marija“ — kajti že samo to ime je mogočno razpoditi soražnika, in umirajoče v smrtnem boju okrepčati. Enako je tudi sv. Kamil svojim samotarjem zapustil naročilo, naj pri umirajočih pogostokrat nazivajo presveto sladko ime Jezus in Marija. To je on tudi delal pri drugih, pa tudi ob svoji smrtni uri, pa že tako milo, da so še navzočniki bili ganjeni. O gotova smrt, o sladka smrt, ki imaš Jezusa in Marijo za svojo tovarišijo!

Naj bi vsi kristijani čutili milobo imena Marije, so pokojni sveti Oče, papež Pij IX., z dné 2. sušca 1866 dovolili popolne odpustke vsem, ki v ti osmini pobožno sprejmejo svete zakramente. In te odpustke moremo še vernim dušam v očiščilišču ali vicah podariti, da bi tudi naši ljubi pokojniki okusili milobo imena Marije, in spoznali resnico besed božjega Duha, ki pravi: *Tvoje ime — O Marija! je razlito olje; zato te ljubijo deklce.*

C. Pridite torej, ljubljeni poslušalci, po svete odpustke! Vaši skrbni duhovniki vas bodo dnevoma pričakovali v spovednici, pred oltarjem. Marija sama vas kliče. — O le kliči nas vedno, ljuba Mati božja! Tvoj glas nam ljubezuivo doni na ušesa našega srca. Tvoje ime — Marija! je sladko, je milo! Zato le nazivajmo ga v veselju, v žalosti, nazivajmo ga v nevarnosti in hudih skušnjavah. Kličimo ime „Marija“ v trpljenju in boleznih; kakor olje nam jih bo ohladila. Nazivajmo Marijo posebno ob smrtni nevarnosti svoji in svojih domačih in znancev, naj bi naše duše srečno sprevedila v nebeško veselje! Amen.

Simon Gaberc.

Sedemnajsta nedelja po binkoštih.

Kako različne misli imajo ljudje o Kristusu.

Kaj se vam zdi o Kristusu, čegav
sin je? (Mat. 22, 42.)

V letu 1850. je sedelo v neki gostilni v Švici ravno na 3. adventno nedeljo že v pozni noči več pivcev skupaj pri mizi, ki so prav brezbožno besedovali o veri, kar se rado zgodi ob tacih priložnostih.

Vsak hoče biti nezmotljiv modrijan; kar eden reče, mu hitro vsi drugi potrdijo, in tako naglo obsodijo vse verske resnice. Miza v gostilni jim je mesto prižnice, pri kateri oznanjujejo svojo nevero. — Sedaj spregovori še oštir mogočno besedo, rekoč: „Kdor ne veruje v Boga, naj dvigne tri prste“; — to rekši zgrabi za tri prste svoje žene ter jih drži kvišku. Ko drugi to vidijo, mu precej sledé ter s tem pokažejo svojo nevero; kajti dognano je bilo sedaj, da ni Boga, kar je ošabni oštir sam potrdil. — Vse zborovanje je sedaj pri kraji! Pijejo še nekoliko časa, potem se pozno čez polnoč razidejo! —

Drugo jutro hoče hčerka zbuditi stariše, ker je bilo čas v cerkev iti; toda ker je vedela, da so prejšnji večer dolgo čuli in da jim je sploh malo mar, če tudi službo božjo opusté, si jih ne upa v spanji dramiti ter sama odide v cerkev. Pozno že pride iz cerkve, pa starišev le še ni iz sobe, v kateri so spali, torej jih gre klicat, a ona ne dobi nobenega odgovora. Odpre vrata in kaj vidi? — Oče in mati ležita v nezavesti, — zadušena. Oštir je še malo dihal, pa ga vendar ni več moč k pravi zavesti spraviti, ter kmalo potem umrje. Dva druga izmed onih, ki so zvečer nesramno med seboj klafali, sta tudi nevarno bolna, ter ju čez nekoliko dni odnesó na pokopališče. Peti pa hodi pogostoma v cerkev ter obilno joka. — Mislim, da vam ni treba praviti, od kod ta sprememba, ker očitna kazen, katera je njegove pajdaše zadela, mu je oči odprla, da je vendar-le en Bog, kar tudi on zopet veruje in skuša pokazati tudi s svojim življenjem.

Tacih očitnih spričevanj božje roke bi marsikateri ljudje tudi v sedanjih dneh potrebovali, potem bi se morebiti omehčalo njihovo trdo, neverno srce, ter bi morebiti verni postali. Pravim morebiti, zakaj ker judje so tudi videli znamenja in čudeže, pa vkljub temu vendar niso verovali v Kristusa kot Boga, zato jih on sam po današnjem evangeliju vpraša: Kaj se vam zdi o Kristusu, čegar sin je? — ter jim potem iz njihovega lastnega odgovora dokaže, da je več kot človek — Bog!

Tudi v sedanjih dneh, pravim, imajo ljudje različne misli o Kristusu. Nekateri ga presrčno ljubijo, drugi ga srdito sovražijo; nekateri ga kot pravega Boga molijo, drugi ga zaničevaje preklinjajo; še vedno se mu tako godi, kakor nekaj v betlehemski štalici: trije kralji so ga prišli iz daljnih krajev molit in častit kot svojega Boga in Gospoda, med tem ko mu je grozoviti Herod po življenji stregel. Ravno zavoljo tega je pa tudi za nas prevažno in pomenljivo vprašanje: Kdo je Jezus Kristus? ker v pravem odgovoru na to je pozidana naša večna sreča ali nesreča. Prevdarimo tedaj, kaj mislijo a) dobri, in b) kaj slabi kristijani o Kristusu. — On pa, v čegar božjo naturo mi verujemo, naj naš krepča, vodi in razsvetljuje!

I. Kaj mislijo torej dobri kristijani o Kristusu? V apostoljski veri molimo: *Verujem v Jezusa Kristusa, Sina njegovega edinega, Gospoda našega*; — in mašnik moli pri sv. maši: *Verujem v enega Gospoda, Jezusa Kristusa, Sina božjega edinorojenega, kateri je rojen od Boga Očeta od vekomaj, kateri je Bog od Boga, luč od luči, pravi Bog od pravega Boga, kateri je bil rojen, pa ne vstvarjen, po bistvu popolnoma enak z Očetom, po katerem je bilo vse vstvarjeno, kateri je zavoljo nas ljudi in zavoljo našega zveličanja prišel iz nebes, in kateri se je po sv. Duhu včlovečil v Mariji Devici — in človek postal!* — Tako veruje in moli dobri kristijan Kristusa pravega Boga, in to svoje versko prepričanje naslanja na neomahljive razloge; preglejmo jih, kateri so?

1. Preroki so že naprej napovedovali, da bo Mesija pravi Bog; imenovali so ga *prečudnega, svetovalca, močnega, Boga, očeta prihodnjih časov, poglavarja miru* (Iz. 9, 6), in tako so določno prihodnjega Mesija ljudstvu napovedovali kot Boga, kateri bo prišel in jih rešil.

2. Ko je pa Mesija prišel, so se godili čudeži, kakoršni se nikdar in nikoli niso godili ob rojstvu kacega človeka. Rodila ga je Devica, in sicer v kraji, katerega so preroki že davno naprej povedali; angelji se prikažejo in oznanujejo zveličanje, katero bo došlo ljudem; nenavadna zvezda se zasveti na nebeškem stropu in ostane nad revno bethlehemsko štalico; od daljnih krajev pridejo kralji ter padejo na kolena pred revnim, slabim otrokom, ga molijo in kraljevo obdarujejo z zlatom, kadilom in miro. Slabi otrok še ne pokaže nobene moči, in vendar so nekatera srca že nemirna iz strahu pred njegovo prihodnostjo; pa še poprej so morali sami v grob, predno je on ustanovil svoje kraljestvo.

Kot 12letni deček kaže toliko učenost in bistrornost, da se mu čudijo sami pismoučeni, posebno ker vedó, da se ni nikjer učil. Tolikih zmožnosti in dušnih darov ne najdeš pri nobenem otroku! V njem je prebival neki drugi, višji duh. Pripoveduje se celo, da so nekateri hoteli njega kot otroka naslikati, pa jim je vselej spodletelo; čemur se ni čuditi; kdo bi tudi mogel Bogu le primerno podobo dati? — Če je bil kdo žalosten, se je podal h Kristusu, in če ga je le pogledal, mu je bilo laglje; nezapopadljiva prijaznost njegovega obraza vliva vsem hlad in tolažbo v srce, tako da je postala borna kočica v Nazaretu nekako sladko zavetje siromakom, kateri so kmalo čutili, da tamkaj ne stanuje samo človek, temveč da si je ondi Bog sam izvolil svoje prebivališče. —

3. Ko je pa Kristus začel očitno učiti, se je pokazal še bolj očitno kot vsegamogočnega Boga!

a) Njegove resnice so bile večne; njegove pridige niso bile človeške besede, temuč besede njega, kateri ga je poslal, kar so priznali vsi, kateri niso bili otrpnenega srca, ki so rekli: da tako še ni nihče učil, kakor on uči, in da on tako govori, kakor kdo, ki ima edini oblast govoriti. — Med tem, ko so farizeji in pismouki gledali le na vnanje obrede in šege, in le one pravične šteli, kateri so to natanko spolnovali, je Kristusova beseda segala do srca; njemu je bilo le na tem, da se oblaži sree, in poboljša dušni stan človekov. Njegove resnice so se popolnoma razločile od poduka farizejev in pismoukov.

b) Poglejmo sedaj še na njegova čudežna dela. On pomnožuje kruh, zapoveduje vetrovom in viharjem, ozdravlja bolnike, celó mrtve obuja v življenje! Tega ne more noben človek, torej mora on biti več kot človek!

c) Kaj pa njegova prerokovanja? On napoveduje svoje trpljenje in smrt, svoje vstajenje, razdejanje Jeruzalemskega mesta in konec sveta. Vse drugo se je že do pičice natanko spolnilo razun poslednjega, nad čemur pa ni dvomiti, da se bo! Neverniki in hudobneži so si veliko prizadejali, da bi bili njegova prerokovanja osmešili in svetu dokazali kot neresnična, toda zastonj! marveč so s svojimi brezuspešnimi poskušnjami še veliko bolj pripomogli, da je postala beseda Gospodova očitnejša in resničnejša!

Tako je brezbožni cesar Julijan, odpadnik, dovolil judom, kateri so po vsem svetu raztreseni, da se smejo zopet v Jeruzalemu zbrati, in razsuti tempelj zopet pozidati, češ, da bo s tem Kristusovo prerokovanje o Jeruzalemu, da kamen na kamnu ne bo ostal, storil smešno in lažljivo. Toda glejte! kar so po dnevu pozidali, to sta po noči potres in plamen, kateri je iz zemlje bruhal, zopet razrušila, kakor nam to zanesljivo popisuje paganski pisatelj tedanjega časa! In kakor nam vsi pisalci zanesljivo trdijo, tudi sedanje jeruzalemsko mesto in tempelj ne stojita več na onem kraju, kakor sta stala ob Kristusovem času! — Kristusova prerokovanja so torej resnična, s katerimi se je spričal vsegavednega Boga!

č) Človek se pa tudi sodi po življenji. Kakošno pa je bilo življenje Kristusovo? Sam je svojim sovražnikom rekel: „Kdo izmed vas me more kakega greha obdolžiti?“ Kateri človek bi si upal svojemu sovražniku v obraz kaj tacega reči? Akoravno so ga farizeji dolžili, da je Boga preklinjal, svetost sobote oskrunjeval, si vendar ni nihče upal zoper njega vstati in reči, da je kak greh storil.

d) Tudi Bog Oče sam je večkrat potrdil božjo natoro svojega Sina. Ko ga sv. Janez Krstnik krsti v reki Jordanu, se odpró nebesa in zasliši se glas: „Ta je moj ljubi Sin, nad katerim imam svoje dopadenje.“ Enake besede so se čule na gori „Tabor“. — Kristus sam se je zval Boga. Ko ga veliki duhoven sam s prisego zaroti, da naj pové, če je Sin božji, mu reče: „Ti si rekel“, t. j. jaz sem. (Mat. 26, 63. 64.) — Tudi aposteljni so ga častili kot Boga. Ko jih enkrat vpraša, kaj o njem mislijo, reče Peter v imenu vseh: „Ti si Kristus, Sin živega Boga!“ (Jan. 6, 70.) In še celo neverni Tomaž vsklikne: „Moj Gospod in moj Bog!“ (Jan. 20, 28), ter s tem potrjuje svojo vero v njegovo resnično vstajenje in njegovo božjo naturo! — Še celo v sramotni smrti na križi ga hudobni pa skesani razbojnik spozna in časti kot Boga ter prosi, da bi ga v svoje kraljestvo sprejel, kar mu tudi obljubi, rekoč: „Še danes boš z menoj v raju!“ (Luk. 23, 43.) — Tiste pa, kateri so trdovratno tajili božjo natoro v Kristusu, je že Bog dostikrat prečudno kaznoval nam v svarilen vzgled; kakor nam zgodovina pové o krivovercu Ariju, kateri je v svoji lastni krvi in v svojem blatu poginil na ostudnem kraju, ravno ko je menil, da je na vrhunci svoje časti in zmage, in njegova duša je morala pred božji sodni stol Kristusov, katerega je v življenju preganjal.

Ti kratki dokazi naj zadostijo, da je Kristus res Bog, kakor ga vsi dobri kristijani tudi res kot pravega Boga časté, spoznajo in molijo. Ta vera nam daje moč, tolažbo in zaupanje v življenji in smrti. Vzemimo pa ljudem vero v Kristusa kot Boga, potem je svet pri tej priči tolovajska jama, kjer bi ne bilo družega, kakor klanje med seboj, ropanje, punt, krivice in življenje ostudniše od neumne živine, in vendar glejte! v kljub temu se najdejo ljudje, kateri v svoji oholosti in brezpametnosti nočejo verovati v božjo naturo Kristusovo, ali se pa vsaj tako vedejo, kakor bi je ne verovali — kaj si pač ti mislijo o Kristusu? —

II. Farizeji so sovražili, zaničevali in neusmiljeno trpinčili Kristusa, da! oni so delali z njim, kakor z največjim hudodelnikom; med dvema ubijalcema ga vlečejo na morišče in tamkaj mora, kakor največji hudobnež, med njima najbolj sramotne smrti umreti! — Enako njim delajo današnji brezbožneži in slabi kristijani; oni sovražijo Jezusa Križanega, ga grdé, sramoté ter ga želé na novo k smrti obsoditi, kakor so ga nekdanj judje, ako bi ga le v pest dobili. Toda ker ga sedaj osebno več ne dobé v roke, pa zaničujejo in sramoté njegove zveličalne nauke, katere nam je zapustil, se skušajo zmaščevati nad

svetimi pomočki našega zveličanja, posebno nad najsvetejšim zakramentom sv. rešnjega Telesa, v katerem si je izvolil skrivnostno stanovanje na zemlji med človeškimi otroci, in nad podobami, katere jih na njega spominjajo, in s tem očitvidno kažejo, kaj o Kristusu mislijo! —

a) Veliko bogotajcev in brezbožnežev je že bilo in jih je še, katerim je Kristusova beseda le človeška beseda, in Kristus le „Nazareški modrijan“, pa o tem vam ne mislim danes govoriti. — Tudi med kristijani se najdejo taki, katerim se njegova beseda ne zdi božja, večna, nespremenljiva; katerim se njegova namestnica na zemlji, sv. cerkev, ne zdi božja, nezmotljiva učiteljica, ker sicer bi jo morali poslušati in ubogati, pa se jako malo menijo za njene zakone, zapovedi in prepovedi, ter jo le toliko ubogajo, kakor se njihovi volji in pameti prilega. Tega se lahko prepričate, če le nekoliko premislite, kako ljudje dandanes postno zapoved spolnujejo, ali kako nedelje in praznike praznujejo. O kakem postu in zatajevanji v cerkvenem duhu že ljudje nočejo več slišati; in posvečevanje nedelj in praznikov po cerkveni volji in želji jim je odveč. Nekaterim se še ne zdi vredno ob nedeljah in praznikih priti v cerkev, drugi zopet pridejo do cerkve, pa zunaj cerkve polegajo po pokopališči, ali pa kaki senci, ter menijo, da so vsejedno cerkveno zapoved prav spolnili. Če je kje kaka veselica, se drenjajo in pehajo, da bi prišli blizo, da bi nič ne zgrešili, da bi vse natanko videli; kadar se pa godé največje skrivnosti pred njihovimi očmi, nad katerimi strmé in trepetajo celo nebeški duhovi, kadar mašnik Jagnje božje skrivnostno daruje, in sam Sin božji ponižno prihaja pod revno podobo pred altar, so oni mrzli, ne pridejo blizo, in ne molijo in ne časté tega svetega trenutka; vse se jim zdi, kakor kaka „komedija“, katero so že večkrat videli! Kaj si taki kristijani mislijo o Kristusu? Oni zaničujejo cerkveno zapoved: *bodi ob nedeljah in praznikih spodobno in pobožno pri sv. maši in s tem tudi Kristusa.* — Pa še več, najdejo se tudi taki, kateri menijo, da smejo vse cerkvene ukaze hudomušno preiskovati, jih kot nepotrebne ali še celo kot za človeško družbo nevarne imenovati, ter tako zaničujejo v sv. cerkvi Kristusa in njegove besede: *Kdor vas posluša, mene posluša; in kdor vas zaničuje, mene zaničuje.* (Luk. 10, 16.) Vsi ti zaničujejo in preganjajo enako hudobnemu Savlu Kristusa v njegovi vidni namestnici na zemlji, v sv. cerkvi!

b) Drugi pa zopet na drugačen način zaničujejo Kristusa. — Zgodilo se je že, da so hudobneži vzeli presveto hostijo in jo živini dali, s kladvi po nji bili, ali v njo streljali in druge neslišane gro-

zovitosti z njo počeli. Vsi ti so zaničevali Kristusa v njegovih zveličalnih pripomočkih, v sv. zakramentih! — Če se pri nas ravno take goropadne pregrehe ne godé, se pa vendar velika nečast dostikrat godi Kristusu v presv. zakramentu.

V tabernakeljnu je Kristus noč in dan pričujoč, in kako redko ga kdo obiše! 168 ur je v tednu in izmed teh bi se res ne mogla katera v to porabiti, da bi prišel eden ali drugi Jezusa molit? Za posvetne praznarije in marnje je vedno dosti časa, in marsikateri bi rad v tednu dvesto ur daroval svetu, ko bi jih teden le toliko imel, za Boga pa ni nobene ure časa! — Še celo pred sv. obhajilom nekateri nimajo časa se Kristusu hvaležno priporočevati; kaj si pač morejo taki ljudje o Kristusu misliti?! Da, kristijani moji! pa še nekaj vse bolj žalostnega se dostikrat zgodi. So ljudje, kateri pridejo k sveti spovedi sebe očiščevat in zdraviti, pa se ne očistijo, ne ozdravijo, ker pri spovedi ali smrtne grehe zamolčujejo, ali se jih spovedujejo brez kesanja in trdnega sklepa poboljšanja; storjenih krivic ne popravljajo, sovražnikom ne odpuščajo ter tako nevredno odvezo prejemajo in potem še celo predrzno k sv. obhajilu stopajo! O kaj si pač taki kristijani mislijo o Kristusu, pred katerim bodo kmalu na sodbi stali? — S čem bi se mogel Kristus bolj zaničevati, kakor z nevrednimi spovedmi in s sv. obhajili?! To je tudi Kristus sam razodel, ko je nekda govornil neki pobožni duši: „Vedi, moja hči, da med vsemi bolečinami ni bila nobena hujša za-me, kakor ta, da sem videl toliko kristijanov odtrgati se od mojega božjega sreca; te bolečine so bile za-me tako nepopisljivo hude, da sem jih mogel le podpiran po svoji božji vsegamogočnosti prenašati, da nisem umrl. Videl sem duše, katere so se mi že in katere se mi bodo še odpovedale do kraja svetá, in moje srce, katero neizmerno ljubi sleherno dušo, je hotelo umreti zavoljo neznane in strašne bolečine; moje bolečine se ne dajo popisati zato, ker je tudi ljubezen, katero do svojih imam, neskončna in nezapopadljiva.“ — Premisli in spoznaj torej, dragi kristijan, koliko zaničevanje, kako bodeče bridkosti napravljáš ti Kristusu z nevrednim prejetjem svetih zakramentov! o kaj boš pač rekel pred njim v svoj zagovor? kaj pač sedaj misliš ti o Kristusu, katerega tako zaničuješ!?

Bojimo se torej, dragi kristijani! zaničevati Kristusa po zgledu slabih kristijanov, bodisi že z nevrednim prejetjem svetih zakramentov, ali z nemarnim spolnovanjem njegovih nauk in zapovedi, ali z oskrunjevanjem njegovih podob; marveč zgrudimo se in molimo

po zgledu Marije Device, sv. apostelnov in dobrih kristijanov Jezusa Kristusa, kot svojega Gospoda in Boga. Hvalimo in ljubimo božjo ljubezen, katera nas je toliko ljubila, da nam je v ponižni človeški podobi na ta svet poslala edinorojenega Sina božjega, ter vernih sre kličimo s svetim Tomažem: „Moj Gospod in moj Bog!“ Amen.

Andr. Šimenec.

Osemnajsta nedelja po binkoštih.

Štiri poslednje reči.

In glej! prinesli so mu mrtvoudnega, ležečega na postelji.

(Mat. 9, 2.)

Kar pripoveduje v današnjem evangeliju sv. Matevž o mrtvoudnem človeku, to popisuje tudi sv. evangelist Marka. Ta pa pripoveduje s pristavkom, da si je evangelijski bolnik naročil štiri može, ki so ga nesli k Zveličarju. (Mark. 2, 3.) On je trdno zaupal v Gospoda, ki je ozdravil že toliko telesnih bolezni. Živa vera je bolniku pomagala, da je tudi on prejel zdravje od Gospoda.

Kako lep izgled nam podaja mrtvoudni, da tudi mi hitimo k Jezusu, ki je zdravnik tudi dušnih bolezni. Mi vsi smo na duši več ali manj mrtvoudni, in naše življenje je tako rekoč nepretrgana vez samih grehov; saj pravi sv. pismo, da celó pravični sedemkrat greši na dan. Kje drugod naj iščemo torej pomoči in dušnega zdravja, kakor pri tistem, ki je rekel nekda: *Odpuščeni so ti tvoji grehi*, in ki je to oblast dal tudi apostelnom in njih naslednikom? Toda čudno pa resnično, da je marsikateri kristijan v tej zadevi silno mlačen ter odlaša dušno ozdravljenje in spravo z Bogom tako dolgo, da slednjič popolnoma otrpne in da še slišati kaj ne mara o spovedi.

Vsem kristijanom, ki so zanikrni v prejemanju sv. zakramentov, svetoval bi jaz, naj storé, kakor je bil storil mrtvoudni v današnjem evangeliju. Tudi on bi bil prišel težko k Jezusu, toda najel si je štiri može, ki so ga nesli k njemu. Za štiri nosače, ki bi pa nesli dušnega bolnika k spovednici, preskrbljeno je že zdavnaj. Znani so namreč štirje nosači, ki so za to na vso moč pripravi in krepi tako, da so že na milijone največjih grešnikov spravili k spovednici. Kateri pa so ti štirje nosači, ki vedno čakajo na delo? Prvi je angelj s koso, drugi je angelj s trobento, tretji je angelj z gorečim mečem, četrti je angelj s krono. Z drugimi be-

sedami: to so štiri poslednje reči. Kdor jih resno prevdarja, tak ne odlaša dolgo sprave z Bogom.

I. Prvi, ki je pripravljen vsacega nesti k Bogu, je angelj s koso, je blede smrt. Koso ima v rokah, s katero vse pokosi, kar mu pride pod roko; mlado in staro, veliko in majhno, bogate in revne. Ne ustavi se mu nobena starost, noben stan, nobena moč. Od daleč stoječega se marsikdo nič kaj ne boji, toda v bližini prestraši ga tako hudo, da kmalu poišče spovednika. Bili so možje, ki se niso bali ničesar, ki so se hrabro vojskovali v mnogih bojih, a ko je smrtni angelj zažugal tudi njim, tedaj pa so se tresli, kakor šiba na vodi. In zakaj? Zato, ker nekaj grozno skrivnostnega tiči v tem angelju. On je namreč maščevalec za greh, postavljen od Boga samega v to službo. Ko se zasliši: smrt je tukaj, nobenega upanja več ni, tedaj pa se obrnejo k nebeškemu Očetu celó taki, ki po tri, pet, deset ali celó še več let niso hoteli k spovednici. In še bi ne šli, ko bi jih angelj s koso k temu ne primoral.

In kako urno se včasih to zgodi! V tistem trenutku je bila spreobrnjena sv. Marjeta Kortonska, ko je videla smrt v vsej pravi podobi. Berite njeno življenje in našli boste, da od svojega pregrešnega početja ni odjenjala tako dolgo, dokler ni videla smrti. En sam tak pogled pa je naredil iz nje ostro spokornico, in pripeljal je izgubljeno ovco nazaj k božjemu pastirju. — Tako je bilo tudi s sv. Norbertom. Hipoma, ko je udarila strela predenj, hipoma, ko ga je vrgla raz konja, v tem trenutku, ko je videl samo senco smrtno, bil je že spreobrnjen. — Sv. Frančišek Borgias je stopil pred mrtvo truplo svoje kraljice, in več ni bilo treba, da je postal svetnik. — In celó tisti ostudni in grozopolni Antijoh je govoril o pokori, ko je prišel na smrtno posteljo. Če pa smrt tacega divjaka tako pretrese, mora pač biti nekaj prav posebno strašnega.

Kristijanje! Smrt z golo glavo, z votlimi očmi, z nagim ogradjem, z mrzlo roko in neizprosno koso, smrt, pravim, na koncu življenja se nam pokazavši, nam oznanja, kako ničemurno je vse posvetno in kako nerazumljiva je večnost. Glejmo torej, da nas smrt na pragu večnosti ne najde nepripravljenih!

II. Drugi angelj je angelj strobento v desnici, v levici pa držeč tehtnico. Vesoljno sodbo nam pomenja. Sam Bog, neskončni sveti in pravični, bo sodnik in vsacega bo poplačal po njegovih delih. Takrat se bo vsacemu za dušo in telo odločila večna sreča ali večna nesreča. Vsi od prvega do zadnjega bodo morali dati račun od svojega hiševanja, celó angelji bodo sojeni, hudobni namreč, obeta sv. Pavel. (I. Kor. 6, 3.) Trobenta angeljeva sedaj

še molči, njen strašni glas se še ne razlega; toda ko angelj zatrobi, tedaj bodo vsi vstali od solnčnega vzhoda pa do zahoda, od severa do juga, vsi, ki so bili sprejeti v nebesa, vsi, kateri spé v zemlji, vsi, katere je morje požrlo, vsi bodo vstali — in potem bo sodba. In te sodbe, kdo bi se je ne bal? Že pred svetnega sodnika stopiti boji se človek, in celo nedolžnemu je nekako tesno pri srcu. Kaj bo še le, ko bo treba stopiti pred vsemogočnega sodnika? On le s trepalnicami otrene, in svetovni velikani se stresejo. On le namigne, in vsa zemlja se zaziblje. Kolika vsemogočnost je v njegovi roki! In sedaj vprašam: Kaj je pred njegovim obličjem grešni človek? Nič drugega, kakor suh list, nič drugega, kakor sam prah. Prah in pepel, ta bi se ne tresel?

Vidim sv. Jeronima obledeti pri sami misli na sodbo. Slišim može, kakor opata Pahomija, ki je že 75 let služil Bogu, slišim jih, kako premišlujejoči sodbo zdičujejo, slišim jih, kako skušajo potolažiti svojo vznemirjeno dušo. Berem v spisih sv. Avgušтина, da naj si celo nedolžni ne upa stopiti pred sodbo božjo, predno se ni čisto opral vseh madežev. Vem, in od Boga je to razodeto, da bodo ljudje sploh na sodnji dan strahu koprneli. Kaj še le grešnik? Če tudi desetkrat zatrdi, da ga ni groza, ne verjame naj mu nihče. Pri prvi bolezni se bo prestrašil. Opazujte ga v smrtni borbi, stopite ž njim pred prag večnosti, in če tudi bi bil najpogumniši velikan, resna misel na sodbo ga stresa po vseh udih.

Ne, kristjanje, kaj lahkega sodba ni; izmed vsega najstrašnejša je sodba. Toda strah in groza sodbe božje sta za grešnika na tem svetu silno zdravilna. Ako se v življenju strese pred njo, pripelje ga ta groza k Njemu, ki je sedaj še neskončno milostljiv, enkrat pa bo neskončno oster. Zato je Zveličar tolikokrat govoril o smrti in sodbi ter razodeval njuno grozo, da bi tako ozdravil grešnika prej, predno potegne tretji angelj svoj goreči meč.

III. Kaj pomenja goreči meč v roki tega angelja? Nič drugega ne, kot jezo Vsemogočnega, nič drugega, kot žalostni konec vseh zavrženih v peklenskem breznu. Ogenj in neskončne muke jih čakajo tam na veke. Angelj bo stražil z ognjenim mečem ob peklu, da ne uide nihče. Tako je stal nekda pred rajem branč Adamu vhod. Pred peklom bo stal angelj večno. Kjer pa je večnost, tam ni spremembe, ni olajšave. V tej primeri, kakor so nebesa večno radosti polna, bo pekel večno z mukami prenapolnjen.

Pekel je ječa božje pravice; in kakor zemeljski kralji, tako zapre tudi on noter vse tiste, ki so nepoboljšljivi in trdovratni raz-

žalivci njegovega božjega veličastva. V peklu se zbirajo vsi zatiralci krščanske vere, vsi neverniki, vsi odpadniki, vsi preklinjevalci, vsi bogokletniki, vsi roparji, vsi morilci, vsi nečistniki in prešestniki, vsi tatovi in goljufi in skopuhi, vsi nesramni lažnjivci in obrekovalci; s kratka: vsi brezbožneži, kateri ostanejo v svoji hudobiji trdovratni do konca. To je nepregledna vrsta od Kajna pa do Iškarjota, in od tega do zadnjega nespokornega grešnika.

Vsacemu trdovratnemu grešniku, vsaki trdosrčni grešnici želim, da bi se jej tako zgodilo, kakor se je največji nečistnici mesta Neapelja v preteklem stoletju. Na cesti jo sreča blaženi brat Gerhard, stopi pred njo ter pravi: „Spreobрни se, nesrečnica, sicer boš pogubljena. Ako mi ne verjameš, poglej semkaj!“ To izgovorivši pokaže sv. mož na tla. V tem trenutku stori Bog velik čudež, in nečistnica se zgrudi omamljena na tla. Videla je namreč peklo odprto, in ta pogled jo je spravil v nezavest. Ko se spet nekoliko zavé, brž zahteva duhovnika, pred katerim opravi potem čisto potrta vesoljno spoved.

Nobena pridiga ni ganila te velike grešnice, celo sv. Alfonzu Lig. se ni posrečilo spraviti je na pravo pot, toda en sam pogled v peklensko brezno spremenil jo je popolnoma.

IV. Vsi prejšnji trije angeli nas hočejo pripeljati k Bogu, vendar grozen je njih pogled. Tudi četrti angelj nas hoče pripeljati k Bogu. A pogled na tega angelja je neskončno mil in ljubezniv. Četrti angelj ne maha s koso, kakor angelj smrti, nima niti trobente niti tehtnice, kakor angelj vesoljne sodbe; ta angelj ne vihti v roci gorečega meča, kakor maščevalni angelj nad peklom, ampak ta angelj drži v rokah k r o n o in p a l m o. Nesmrtna krona, nevenljiv venec je v njegovi desnici, neusahljiva palma v njegovi levici. Tako odičen stoji pred nebeškim rajem in namiguje, namiguje vsem nam in celó največjemu grešniku spodbujajoč ga k boju zoper greh. Po boju naj bi dosegel zmago, po zmagi pa venec. Ko premaga greh, doseže čednost, po čednosti pa palmo. Nad vse težka je ta naloga, toda neskončno krasna sta krona in palma. Blagor vsem, katerim je dano nositi prelepo krono nebeško! Večno veselje, večna slava je njih delež. Sami kralji so to, in na vekomaj ne vedó, kaj je nadloga, kaj bolečina, kaj solza. Večno je njihovo življenje, obseva ga nebeška svetloba in sladí ga brezmejna radost. Vsakteri je otrok najvišjega pa deležnik nebeškega kraljestva, in vsakteri nosi zmagalno palmo, katere lepota je tolika, da je milijone in milijone ljudi zvalila že k sebi. Ali ne hrepenite tudi vi po njej, prelubi v Kristusu? Gotovo bi mi vsi radi potrdili to vprašanje; zakaj vsi, tudi največji grešniki, nosili bi jo

enkrat prav radi, toda le redko so sejani, ki bi si prizadevali s trdom si jo pridobiti. Marsikoga bi stalo to samo par korakov do spovednice, pa še teh noče storiti.

Da, predragi, kdor je hrom in mrtvouden na duši, dá naj se nesti k Gospodu. Vsi štirje nosači so čvrsti. Sv. pismo celó pravi: *V vseh svojih delih se spominjaj svojih poslednjih reči, in vekomaj ne boš grešil.* Pa tudi posamezni morejo ti štirje angelji grešnika premakniti z mesta. Pregleduj pa teh štirih angeljev katerega hočeš, tako ravnaj, da ostaneš v večni prijaznosti s četrtim angeljem. Kdor si nedolžen, ostani stanovitven do konca, kdor si grešil, spokori se, dokler je še dan, dokler je še čas pokore. Kdor bo poslušal ta nasvèt, temu bo podal, ko bosta zadostila božji pravici angelj s koso in angelj s trobento, potem četrti angelj pri nebeških vratih krono in palmo večne slave. Amen.

Val. Bernik.

2. Štirje kvatri.

Množice pa, to videti, so strmele
in častile Boga, kateri je tako oblast
dal ljudem. Mat. 9, 8.

Znano vam je, da ločimo trojno leto: deželjsko, cerkveno in navadno ali solnčno leto. Prvo se začne 1. prosenca, drugo 1. nedeljo v adventu, tretje pa spomladi. Sv. cerkev si je svoje leto razdelila v tri dobe: božično, velikonočno in binkoštno, in po teh treh dobah razvrstila vse svoje praznike. Tudi deželjsko leto je nekakšno posvetila s tem, da tudi cerkev slovesno obhaja novega leta dan in da ima posebne zahvalne slovesnosti ob koncu leta zadnji dan. Še bolj pa je posvetila navadno ali solnčno leto ter ga tesno sklenila s svojim cerkvenim letom. Solnčno leto šteje namreč štiri posebne čase: spomlad, leto, jesen in zimo. Vsak letni čas ima svoje dobre in hude lastnosti, svoje nevarnosti in potrebe. Ker sveta cerkev želi vsem pomagati, je nekako posvetila vse štiri, ker je postavila kvaterno tedne ali čase. Spomladni kvaterni čas je prvi teden v štiridesetdanskem postu; poletni kvaterni čas je teden po binkoštnem prazniku; jesenski — prvi teden po godu povišanja sv. križa; zimski pa po 3. adventni nedelji. Pretekli teden je bil torej jesenski kvaterni teden in danes je kvaterna nedelja v navadnem solnčnem letu.

Kakor nam spričuje prerok Caharija, so že judje pred Kristusovim rojstvom imeli v navadi se v štirih letnih časih postiti. Kristijani so

posnemali to lepo navado in so se postili ob štirih letnih časih. Ko je bil sv. Leon papež l. 440 po Kr. r., so bili kvaterni časi že povsod navadni in sam sv. Leon spričuje, da ta sveta navada ni nova, ampak že od apostoljskih časov po nauku sv. Duha. Iz Rima se je razširila po vsem katol. svetu in povsod so jo potrdili škofje in zbori katol. cerkve.

Ta starodavna navada mora gotovo biti sveta, dobra, Bogu dopadljiva in ljudem v dušni prid. Premislimo tedaj danes nekoliko, kaj nam oznanujejo, kaj nas učé kvaterni časi in kako jih moramo obhajati po misli sv. cerkve.

Štiri letne čase obhajamo, in zdi se mi, kakor bi vsak imel štiri zvonove, katerih glas nam doni na uho in srce.

1. Prvi kvaterni zvon ima ta glas: Postoj, kristijan! poglej nazaj v pretekle tri mesece in pomisli, koliko dobrega ti je Bog dal v tem času na duši in telesu, tebi in tvojim bližnjim, in koliko hudega vas je obvaroval; zahvali se mu iz dna svojega srca za vse v teh kvatrih prejete milosti in dobrote. Pomislimo nekoliko telesne dobrote. Ako se ozreš nazaj v pretekle tri mesece, moraš spoznati, da te je Bog obvaroval mnogoterih nadlog, ki so stiskale drugod ljudi; dal ti je moč in zdravje, da moreš še spravljati poljske pridelke; v mnogih krajih so bile hude bolezni; dal ti je srečo pri družini, v hiši, pri živini, na polju . . . drugod je obiskala marsikatera nesreča, toča, povodenj, suša . . . Torej opominja prvi kvaterni zvon: Hvalite Boga za tolike dobrote! — Pomislimo dušne ali duhovne dobrote. Vsak dan nas je Bog klical zjutraj, opoldne in zvečer k molitvi, vsak dan k sveti maši; koliko nedelj je bilo in praznikov vmes, ko ste imeli službo božjo, razven daritve sv. maše slišali ste besedo božjo v pridigah in nauk, v cerkvi, v šoli, doma; prejekali ste lahko svete zakramente; obhajali ste lepi praznik svetega rešnjega Telesa, Marijinega vnebovzetja, rojstva, imena, in drugih svetnikov; koliko lepih molitev, naukov, spodbudkov . . . Po drugod ni bilo povsod tako: v nekaterih krajih niso imeli duhovnov, cerkve . . . med krivoverci, neverniki . . . Kolika sreča za vas! Vam je sijalo solnce resnice, prave sv. vere! Koliko hvalo ste dolžni! Danes sveta cerkev kliče, prvi zvon kvaternega tedna doni: Hvali, hvali Boga!

2. Drugi kvaterni zvon ima ta glas: Postoj, kristijan! poglej nazaj v pretekle tri mesece in pomisli, koliko dobrega si pa ti storil Bogu v tem času in, ali nisi morebiti storil veliko veliko hu-

de ga z dušo in s telesom ter se pregrešil mnogokrat hudo zoper Boga v mislih, v besedah, v delih, z zamudo dobrih del! Pomisli najprej telesne zadeve. Kako si varoval svoje telo hudega, ali ga nisi oskrnil kedaj z grehom? morebiti z grehi nečistosti, nezmernosti v jedi ali pijači, lenobe itd. Bog ti je dal potrebnega živeža, — kako si ga ti obračal, ali z rečmi, ki ti jih je Bog naklonil, nisi bližnjemu škodoval: z goljufijo, z obrekovanjem, s pohujšanjem? Varoval te je Bog vojske, toče, slane . . . ali si mu hvalo dal; ali nisi ti nepotrebne vojske napravil med sosedi, mir pregnal iz hiše, iz svojega srca? Ali nisi morebiti ti kriv, da je dušna slana, toča pokončala lep sadni vrt svete cerkve . . . D u h o v n e dobrote v cerkvi, doma, v šoli — kako si obračal? Ali si molil vsaki dan, zjutraj, opoldne, zvečer? Ali si hodil v cerkev k sv. maši, pridigam, krščanskim naukom? Kako poslušal, spěč, dremaje? Ali se ne bojiš, da bi Bog tudi tebe dremaje ne poslušal, kadar ga boš prosil v silni potrebi? Kako si prejemal svete zakramente? Tako lepo priliko si imel, pa zanemaril, morebiti si bil len v službi božji! Kako ste bili stariši do otrok, otroci do starišev? — Vest ti očita, da si se hudo pregrešil, in kaj ti je storiti? Drugi zvon doni na uho in srce: P o n i ž a j se pred Gospodom in s p o k o r i vse svoje v teh treh mesecih z dušo ali tudi s telesom storjene pregrehe, zoper Boga, sebe in bližnjega. Kvaterni časi so vsaki tretji mesec ali vsaki 12. ali 13. teden. Tri mesece je čez 90 dni. Pomislite, ko bi človek vsak dan le en mali greh storil, bi jih imel v 90 dneh že 90 — ali ni to že veliko število? Vsak greh nam zmanjša božjo prijaznost in omadežuje naše srce, našo vest; kolikanj več pa 90 grehov! Ali sveto pismo nas uči, da celó pravični večkrat na dan greši, koliko jih je pa še, ki grešijo večkrat na dan — ne malo, ampak smrtno. In v 90 dneh koliko strašno število grehov se nabere!

Pomisli, o kristijan! in izprašuj svojo vest, kaj ti pravi, kaj očita? Morebiti veliko. — In poslušaj drugi zvon kvaterni, ki ti kliče: D e l a j p o k o r o! Prosi in moli, da ti Bog odpusti toliko nevaležnost ter zanjo zadostuj. V ta namen veleva trojni post, v sredo, petek, soboto, da bi s postom zadostoval nekoliko za grehe v teh treh mesecih storjene. Velevala obilnejšo molitev, velevala prejem svetih zakramentov; in dobri kristijani imajo lepo navado, da vsaj vsake kvatre gredó k spovedi in k svetemu obhajilu. Kako lepa je ta navada in kako koristna in potrebna, posebno mladim, ker so v večji nevarnosti. Vsaki kvaterni čas naj bo kristijanu čas za pokoro in popoljšanje svojega življenja; tako poje drugi kvaterni zvon.

3. Kako pa tretji? Tretjega kvaternega zvona glas je: Postoj, kristijan! poglej tudi naprej v prihodnje tri mesece, prihodnje kvatre, in prosi Boga potrebnih reči za dušo in telo. Treba ti bo marsikaj; Bog ti ni dolžan dati, Bog hoče, da delaš, se trudiš, kar je nasledek greha izvirnega, pa tudi, da ga prosiš. *Prositate, in se vam bo dalo.* To velja za telesne, časne, pozemeljske reči, pa tudi za dušne, večne, nebeške. *Bog bo dal dobrega duha tem, ki ga prosijo.* Treba ti bo zdravja, živeža, miru, podučjenja, milosti in darov sv. Duha. Kako močno kliče danes ta zvon! Poslušajmo ta glas in še bolj zaupno in z vnetim srcem ponavljajmo prošnje, ki se tako lepo vrstijo v litanijah vseh svetnikov. Z besedami svete cerkve prosimo za odvrnenje vseh nesreč in vsega, kar bi nam moglo škodovati na duši in na telesu. Beremo, da se je po mnogih krajih začela kolera širiti. Huda je ta bolezen in se navadno konča z naglo smrtjo; prosimo, naj bi Gospod milostno od nas odvrnil to in vsako drugo kužno bolezen in nas varoval nagle in neprevidene smrti; varuje naj nas šibe potresa, hudega vremena, lakote, vojske; krščanskim kraljem in oblastnikom naj daruje mir in edinost itd. Še nujniše prosimo za dušne potrebščine: varuje naj nas greha in vsega hudega na duši, skušnjav hudičevih, duha nečistosti, jeze, sovraštva, vse hude volje, in da bi mogli rasti v dobrem, v veri, upanju, ljubezni do Boga in do bližnjega. Vse to prositi nas opominja tretji zvon.

4. In kaj kliče četrti? Četrti kvaterni zvon ima ta glas: *Prositate Gospoda žetve, da pošlje delavcev v svojo žetev, zakaj žetev je velika ali delavcev je malo.* (Mat. 9, 38.) Predno je Jezus izvolil si dvanajst aposteljnov, je molil in opominjal svoje učence, naj tudi sami molijo. In to je posnemala sv. cerkev in opravljala posebne molitve, kadar so se posvečevali novi mašniki. Škofje sami se postijo in molijo takrat, kadar delijo zakrament sv. mašnikovega posvečevanja. Imeli so nekdanj škofje navado, da so si posvečevali duhovne kvaterni dni; po nekaterih škofijah je še ta navada. Molili so sami, molili učenci ali novinci mašniki, opominjali so pa tudi verne, naj molijo. Saj tudi v ta namen je postavila sv. cerkev kvaterni post, da bi verni molili, naj pošlje Bog vrednih — nedolžnih ali vsaj spokornih — delavcev v svojo sv. cerkev, ki bi svoje čede dobro in zvesto pasli ter k Bogu napeljevali. Ta reč je jako imenitna. Velika dobrota božja so zvesti dušni pastirji, zatoraj morate zanjé Boga prositi, kakor že Jezus Kristus veleval: *Prositate Gospoda žetve . . .*

Žetev je sicer velika — po svetu, daljni Afriki, Aziji, Ameriki . . . Mnogi še divji malikovalci, nejeverci, nimajo učencev, ne

duhovnov. Hodijo misijonarji v tuje kraje še danes iz naših krajev. Pospešujmo misijone z molitvijo in darili. — Vi ste tolikanj srečni, da imate zmiraj duhovne pastirje, ali pa veste, da jih bode zmiraj imeli? Utegne jih zmanjkati — kdo je porok? Pa če tudi jih imate, prosite, da bi jih tudi drugod imeli, in da bi bili vsi prav vredni in močni, razsvitljeni in v dobrem utrjeni, da bi znali druge prav razsvitljevati in utrjevati. Težek je njih poklic; koliko svetega in imenitnega imajo v rokah, kako sveta in težavna so njih opravila! Podpirati jih morate v njihovem težkem stanu; prositi, da bi jih Gospod Bog vodil in krepčal. Kolika sreča za faro ali občino, ki ima dobrega pastirja, da vodi ovčice na dobre tečne pašnike in k hladnemu studencu. Nasproti kolika nesreča za faro ali občino, ki ne dobi razsvitljenega in Bogu vdanega pastirja. Večna sreča ali večna nesreča, zveličanje ali pogubljenje mnogoterih duš je velikokrat v rokah enega samega duhovnika. Nanj gledajo, njegove stopinje štejejo, in ako na katerem le kak madež zapazijo, se kateri le kolikaj spotakne, že se pohujšajo in svoje grehe in hudobije z njegovimi zagovarjajo, kakor da bi sami lože obstali pred sodbo božjo. Toda s tem se ne motite! Kolikor višje kdo stoji, tolikanj nižje pade, ako ga Bog ne varuje. Kolikor višje stojé duhovniki, kolikor težja opravila imajo in večjo odgovornost, tolikanj večje pomoči potrebujejo od zgoraj, In ravno zato je treba, da molite pridno posebno kvaterni teden za dobre dušne pastirje. Zakaj ako „slepec slepca vodi, oba v jamo padeta“. Prosite torej, da bi Bog pošiljal vsegdar povsod dobrih delavcev v svojo žetev, prosite, da bi vas prav vodili, da bi pa tudi vi jim pokorno in zvesto sledili po potih krščanskega pravega življenja, po katerih vas vodijo, da vas pripeljejo v večno zveličanje, vas kliče in budi kvaternega tedna četrti glas.

To so tedaj štirje zvonovi, to so zvonovi štirih kvaternih tednov in njih nedelj. To zvoni tudi ta nedelja danes vam. Prvi glas je glas zahvale. Hvalite Boga danes posebno pred sv. rešnjim Telesom za vse v teh mesecih prejete dari in dobrote. Drugi je glas pokore. Poboljšajte se in spokorite in zadostujte z molitvijo, s postom, z miloščino za storjene grehe in hudobije in spravite se z Bogom s prejemo sv. zakramentov. Tretji je glas prošnje za vse v prihodnjih mesecih potrebne reči in dobrote za dušo ali telo, in četrti je glas posebne prošnje za dobre mašnike in zveste dušne pastirje.

Neki misijonar pride pred nekimi leti v Gujano v južni Ameriki in gre na lepo pokopališče Kajansko. Neki zamorec je ravno

nov grob kopal. Ko pa misijonarja zagleda, se mu približa in mu reče: „Duhovni oče, prosim vas, pojdite z menoj, ne peljem vas daleč, ondi vam pokažem, kar niste še videli“. Misijonar gre za zamorcem, ki ga pelje h kraju, ki je bil z gostimi grmiči zasajen. „Tukaj, pravi zamorec, tukaj so pokopani oče Legrand, ki so me krstili, tolažili in mi pomagali, kadar sem zbolel. Oni so krščevali naše otroke, oni so jih blagoslavljali, nikoli ne bom pozabil dobrega očeta Legranda“. Pri teh besedah začne zamorec milo se jokati, poklekne na tla in poljubi grob svojega dušnega pastirja. — Glejte, kako hvaležen je bil zamorec, ki je še le prileten bil krščen, svojemu dušnemu pastirju. Ali ne osramotuje to marsikaterega kristijana?

Kaj je lože reči: Opuščeni so ti tvoji grehi, ali reči: Vstani in hodi? — Kaj je lože, ozdravljati telesne ali dušne rane, oživljati na telesu ali na duši mrtve? Oboje je čudež vsemogočnosti in milosti božje. Ali kolikor je duša več vredna mimo telesa, tolikanj večji čudež je duhovno mrtvega obuditi v novo življenje, tolikanj večja dobrota je na duši ranjenega ozdraviti mimo telesnega. In to veliko oblast — grehe opuščati, je dal Gospod Bog ljudem — svojim posvečenim mašnikom, pa še več, oblast druge sv. zakramente deliti, podučevati in sv. evangelij oznanovati, daritev sv. maše opravljati, Kristusa nebeškemu Očetu darovati, blagoslavljaliti itd. je dal Bog ljudem — mašnikom. Množice, ki so videle, kako je mrtvoudnemu Jezus grehe odpustil in v spričevanje tega ozdravil na telesu, so strmele in častile Boga, kateri je dal tako oblast ljudem. Tako želim, da častite Boga tudi vi, ker vam je Bog toliko dobroto dal, in da zvesto poslušate glasove kvaternih zvonov: Hvalite, pokorite, prosite; prosite posebej za delavce v žetvi Gospodovi. Prosite posebno za svojega dušnega pastirja, da more kdaj reči nebeškemu Očetu: Katere si mi izročil, s svojim zadolženjem nikogar nisem zgubil, in potem blagor pastirju, blagor ovčicam.

† Jos. Marn. (1866.)

Pogled na slovstvo.

A.

1. Slovenski liberalci in loža. Študija slovenskih verskih razmer. Spisal Liga + 53. Komad 12 kr., po pošti 15 kr., na 10 komadov jeden po vrhu. (Naročila sprejema «Katol. tiskarna».) Ko so po Slovincu jeli izhajati kripki članki, ki so v tej knjižici v skupino zbrani, vpraševalo se je, kdo je neki spisal te zanimive in temeljite članke? Nič ni na tem, kdo piše, marveč kaj piše. To pa, kar je v tej knjižici zapisano, je sad obilnega raziskovanja, velikega truda, in za sveto reč plamtečega srca, je res, kakor naslov pravi — št u d i j a. Ker je časnik od danes do jutri, taki spisi pa imajo stalno veljavo in se skupno tudi boljše beró,

nego raztreseni po posameznih listih, bilo je modro, da so se še posebej natisnili. Močno je želeli, da bi ta temeljita študija prišla v roke vsem olikancem, kateri je niso brali v «Slovenca». Dobro mislečim, pa napak poučenim pač lahko oči odpre!

2. Resolucije katoliškega shoda. Praktična meditacija za obletnico I. slovenskega katoliškega shoda. Znatno spremenjen ponatis iz «Slovenca». — Predno se je bil osnoval I. slovenski katoliški shod, bilo je veliko govorjenja o tem, ga je li treba ali ne. Kako zelo ga je bilo treba, pokazalo se je potem, ko se je snoval in vresničil — in to na obeh straneh, na prijateljski in nasprotni. Mnogo lepega sadu je že dozoril; kdor bi hotel to tajiti, je slepec ali slepilec. Vendar mora tudi vsakdo pritrditi besedam, ki jih je neimenovani pisatelj zapisal v uvodu svoje knjižice: «Naenkrat res ne moremo vsega imeti, a zdi se mi vendar, da bi se bilo dalo z dobro voljo že marsikaj storiti, kar se še ni.» V spomin nam kliče posamezne resolucije, posebej poudarjaje najvažnejše točke, in z gorko pa vnetljivo besedo spodbuja k delu in požrtvovalnosti, češ, zapisane resolucije naj bi postale življenje in dejanje, naše sveto delo naj ne preneha poprej, dokler ni izvršeno vse, kar smo si zapisali v program! (Komad stane 20 kr., po pošti 22 kr., na 10 komadov jeden po vrhu; naročila sprejema «Katol. tiskarna».)

B.

1. Breviarium Romanum ex decreto ss. concilii Tridentini restitutum, s. Pii V. Pont. Max. jussu editum, Clementis VIII., Urbani VIII. et Leonis XIII. auctoritate recognitum. Editio quinta post typicam. Ratisbonae. Sumptibus et typis Friderici Pustet. MDCCCXCIII. 18°. — To je najnovejša izdaja brevijarja v Pustetovi založbi, pa tudi najbolj priročna izmed vseh dosedanjih izdaj. Ko sem po dolgem pričakovanju vendar-le dobil v roko lepe štiri zvezke tega brevijarja ter jih zadovoljno ogledoval, mislil sem si: Treba je priporočati tudi dobro stvar, ako hočeš, da se kdo zanj ožreje. To izdavo so že naprej priporočala naznanila. No, lahko rečemo, da pohvala ni bila prazna. Ta brevijar je zares lep, je majhen in zato ročen, je pa ob enem popoln brez mnogih skrajšav, zaradi katerih je treba mnogokrat le predolgo brskati sem in tje po knjigi. Tisek je razločen in tudi za slabšeje oči dovolj krepak. Vendar tehta vsakrzi izmed štirih zvezkov le pol kilograma in je debel (z ljubljanskim proprijem) 4 cm. Zato je pa papir fin in tanek.

Izdaja je dvojna: v štirih in v dveh zvezkih. Cena izdaje v štirih zvezkih je ta-le (brez proprija): V ovčevini in z rdečo obrezo gl. 15'60, v zlati obrezi gl. 16'80; v šagrinu z rdečo obrezo gl. 18'—, z zlato obrezo gl. 19'20; v posebno lepi opravi gl. 21'60, v juhtovini pa gl. 24'—. Propriji se vežejo zraven in zaračunijo posebej. — Cena izdaje v dveh zvezkih: v ovčevini z rdečo obrezo gl. 10'80, z zlato obrezo gl. 11'40; v šagrinu z rdečo obrezo gl. 12'60, z zlato obrezo gl. 13'20; v krasni vezavi gl. 15'—; v juhtovini gl. 18'—. Rečem le to, da mi je zlasti na potovanju ta brevijar že jako dobro služil.

2. Die heilige Messe und das Priesterthum der katholischen Kirche in 25 Predigten dargestellt von Dr. Valentin Thalhofer, Dompropst, päpstlicher Praelat. Herausgegeben von Dr. Andreas Schmid, Direktor, Universitätsprofessor, erzb. geistl. Rath. Kempten. Verlag der Jos. Kösel'schen Buchhandlung. 1893. 8°. Str. 416. Cena 2 gl. 48 kr. Izmed teh pridig je govoril pokojni Thalhofer dvajset pri novih mašah, pet ob drugih prilikah. Vse se nanašajo na sv. mašo in mašnika. Pridige se gibljejo v precejšnji višini, pa imajo večinoma dolge uvode, kar je umevno. Sicer so pa zares tehtne, veličastne. Za pridigarje ob novih mašah kakor za nalašč.